

Stavovi trenera prema izmjeni pravila rukometne igre

Radošević, Lucia

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of Kinesiology / Sveučilište u Splitu, Kineziološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:221:123033>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-01**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Kinesiology, University of Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
KINEZIOLOŠKI FAKULTET

Zavod za kineziologiju sportskih igara i teoriju sporta

**STAVOVI TRENERA PREMA IZMJENI
PRAVILA RUKOMETNE IGRE**

(DIPLOMSKI RAD)

Student:

Lucia Radošević

Mentor/ sumentor:

doc. dr. sc. Nikola Foretić

prof. dr. sc. Nenad Rogulj

Split, 2020

SADRŽAJ

SAŽETAK	3
ABSTRACT	4
1. UVOD	5
2. DOSADAŠNJA ISTRAŽIVANJA	7
3. CILJ RADA	9
4. METODE RADA	10
4.1. Uzorak ispitanika	10
4.2. Uzorak varijabli.....	10
4.3. Metode obrade podataka.....	10
5. REZULTATI I DISKUSIJA	11
5.1. Pravila koja bi smanjila mogućnost sudačke pogreške.....	11
5.2. Pravila koja bi doprinijela atraktivnosti rukometa	18
6. ZAKLJUČAK	34
PRILOG 1	35
PRILOG 2	39
7. LITERATURA	43

SAŽETAK

Glavni je cilj istraživanja utvrditi stavove trenera o mogućim izmjenama rukometnih pravila. U tu svrhu 2019.godine u Poreču na seminaru rukometnih trenera provedeno je istraživanje putem anonimne ankete. Uzorak se sastojao od 194 rukometna trenera različitog iskustva i rukometnog obrazovnog statusa koji je utvrđen obzirom na posjedovanje HRS-ove licence. Anketa se sastojala od 24 pitanja od kojih su 23 pitanja ispitanicima pruženi odgovori dok je zadnje pitanje bilo rezervirano za iznošenje prijedloga i sugestija samih trenera. Anketa je podijeljena na dva djela. Prvi dio je rezerviran za pitanja kojima bi smanjili mogućnost sudačke pogreške dok se drugi dio ankete sastojao od pitanja kojima bi doprinijeli atraktivnosti rukometne igre. Rezultati su za svako anketno pitanje prikazani grafički na osnovu izračunatih frekvencija i udjela (postotaka). Istraživanje je pokazalo da se većina trenera zalaže za uvođenje pet novih pravila, a to su: ograničenje napada na 30 sekundi, uvođenje VAR tehnologije, povećanje prostora za izmjenu igrača, uvođenje kapetana momčadi te da sedmerac izvodi igrač na kojem je sami sedmerac i dosuđen. S obzirom na velike želje trenera da se rukometna igra ubrza, da se smanje sudačke pogreške rezultati istraživanja su iznenađujući. Pokazalo se da treneri ne žele previše izlaziti iz svoje zone „komfora“ i drastično utjecati na promjenu pravila.

Ključne riječi: rukomet, suđenje, trajanje napada, vremensko ograničenje

ABSTRACT

The main goal of the research is to determine the coach's attitudes regarding possible changes in handball rules. For this purpose, in 2019, a research was conducted at the seminar of handball coaches in Poreč through anonymous survey. The sample consisted of 194 handball coaches of different experience and handball educational status determined via their HRS license. The survey consisted of 24 questions of which 23 questions had multiple choice answers provided, while the last question was reserved for the suggestions from the coaches. The survey was divided into two parts. The first part was reserved for questions regarding reducing the possibility of judging errors while the second part of the survey consisted of questions to contribute to the attractiveness of the handball game. The results for each survey question are shown graphically on basis of calculated frequencies and shares (percentages). Research has shown that most coaches are in favour of introducing five new rules, which are: limiting attack duration to 30 seconds, introducing VAR technology, increasing the space for player change, introducing of a team captain, and that the 7-meter throw is performed by the player on whom the 7-meter throw is awarded. Given the great desire of the coaches to speed up the game of handball and to reduce referees' errors, the research results are surprising. It turns out that coaches do not want to go out of their comfort zone and drastically affect the change of rules.

Keywords: handball, referee, attack duration, time limit

1. UVOD

Rukomet je danas, bez sumnje, jedna od najpopularnijih i najrasprostranjenijih sportskih igara u svijetu. Kod nas, u Hrvatskoj, u posljednjih desetak godina ta igra među mladima zauzima po interesu i atraktivnosti, sigurno prvo mjesto, uzmemo li u obzir žensku i mušku populaciju (Rogulj, 2007). Svrstavamo ga u grupu polistrukturalnih složenih sportova a obilježavaju ga složene strukture kretanja, te izmjene cikličkih i acikličkih sadržaja. Od početaka svoga djelovanja do danas, rukomet se znatno modernizirao, teži se brzini, agilnosti, izdržljivosti, vrlo velikom kapacitetu fizičke snage. Agilnost, prema Metikoš, Marković, Prot i Jukić (2003), se može definirati kao sposobnost brzog i učinkovitog premještanja tijela u prostoru u uvjetima naglog zaustavljanja i promjena pravca kretanja. Eksplozivna snaga je jako bitna sposobnost u ostvarivanju sportskih postignuća kako kod individualnih tako i kod kolektivnih sportova (Van denTillaar 2004; Goroistaga, Granados, Ibanez i Izquierdo, 2005; Cronin i Sleivert, 2005).

Rukomet se igra u muškoj i ženskoj konkurenciji, te u različitim dobnim skupinama. To je ekipni sport s loptom, u kojem se natječu dvije momčadi s po 7 igrača (6 igrača u polju + 1 golman) na svakoj strani, Osnovni cilj igre jest loptom pogoditi označeni prostor gola. Dimenzije rukometnog terena su dužina 40 metara, a širina 20 m. Teren se sastoji od polja za igru i dva vratareva prostora. Tereni su uglavnom u natkrivenim prostorima ili dvoranama, a podloga je tradicionalno bio drveni parket, dok se danas koriste umjetni materijali od tvrde gume. Na sredini terena se nalazi linija koja odvaja teren na dvije polovice. Na suprotnim stranama terena, i to na kraćim stranicama, nalazi se po jedan gol, koji je 2 m visok i 3 m širok. Rukometna lopta mora biti okrugla te izrađena od kože ili umjetnog tvoriva. Površina joj ne smije biti sjajna ili skliska. Veličina lopte, odnosno njezin opseg i težina, ovisi o kategorijama natjecanja za koje se koristi. Igra se po dva poluvremena od 30 ili 20 minuta, ovisno o dobi igrača, i momčad koja postigne više golova je pobjednik. Igrači smiju rukama dodirivati loptu i dodavati se međusobno, kao i uputiti udarac prema голу. Svaki igrač smije napraviti do tri koraka držeći loptu u ruci, dok za svaki sljedeći korak mora loptu voditi odbijajući je od poda, ili je mora dodati suigraču da bi postigao gol. Svi igrači se slobodno kreću po cijelom terenu, osim u prostoru 6 m ispred oba gola. U tom prostoru smije stajati samo po jedan član obrambene momčadi koji se naziva vratar.

Afirmiralo se mišljenje mnogih ljudi koje se aktivno bave sportom da je rukomet jedan od sportova u kojima suci imaju iznimno značajnu, ako ne i ključnu ulogu i snose veliku odgovornost ne samo za odvijanje utakmica nego i za opću situaciju u sportu kojim se bave. U posljednjih desetak godina to se pokušava svesti na prihvatljivu razinu raznim promjenama pravila kako bi se smanjila subjektivna procjena sudaca. No kako se odluka treba donijeti u jednoj sekundi (u posljednje vrijeme na velikim natjecanjima uvedena je video provjera određenih situacija odnosno crvenog kartona i postignutog zgoditka) u većini slučajeva ipak nije lako donijeti pravednu i neosporivu odluku. U rukometnoj utakmici prosječan sudac

donese oko stotinjak odluka i naravno da sve nisu neprijeporne jer su suci isto tako ljudi koji mogu i pogriješiti ili im procjena može biti subjektivna, što ne mora ujedno značiti i da je motivirana favoriziranjem pojedinog kluba ili igrača niti joj je motiv nakana da se neutemeljeno, nepravedno ili suprotno pravilima utječe na sportski rezultat. Poneki akteri utakmica ili šire shvaćenog sportskog zbivanja, uključujući i gledatelje takav kontekst zbivanja ne mogu sagledati, razumjeti ili naprosto prihvatiti pa se tako često može svjedočiti verbalnim, a nerijetko i fizičkim napadima na suce, posebice u medijski eksponiranim sportovima (Zeko, 2019).

Sport je također tijekom godina napredovao pa igra postaje sve brža, igrači sve spretniji, a sudačke odluke moraju se donositi u sve kraćem roku. Suci se, pak, u većini sportova moraju oslanjati na vlastita osjetila, a milijuni gledatelja u isto vrijeme vide usporene snimke događaja i kadrove snimljene iz desetaka različitih kutova – što je dovelo do situacije u kojoj su pogreške sudaca vrlo transparentne i neugodne, a o šteti koju čine duhu sporta i poštenom nadmetanju da i ne govorimo. Brojne su sportske organizacije stoga odavno uvele video tehnologiju u službenu upotrebu pa suci mogu dodatno analizirati snimke događaja prije nego što donesu svoj pravorijek. Američki nogomet u NFL ligi na snimke se oslanja već 33 godine, hokej na ledu (NHL) 27 godina, tenis ima Hawk-Eye sustav već 16 godina, a u posljednjih desetak godina video tehnologija uvedena je na sportska borilišta badmintona, mačevanja, rukometa, odbojke pa čak i konjičkih utrka (Vrbanus, 2018).

U ovom radu govori se o stavovima trenera prema izmjeni rukometnih pravila, ali također postoje mnoga istraživanja koja nam govore koliko zapravo mediji utječu na izmjenu pravila u različitim sportovima. Pravila i uvjeti igre su izmijenjeni kako bi se poboljšala medijska pokrivenost najšire publike i pružila osjećaj gledateljima da su aktivni i da sudjeluju u igri (Leonard, 1988; Lewis 2013; Sage, 2002). U rukometu mediji su također utjecali na trajanje pauze u poluvremenu utakmice sa 10 na 15 minuta, ne radi dobrobiti igrača nego na taj način omogućuju više vremena za reklamiranje svojih TV sponzora (IHF 2016b).

Coakley i Pike (2014) istaknuli su pet ciljeva u promjeni pravila za komercijalizirani sport: ubrzati akcije, povećati šanse za zgoditak, osigurati ravnotežu da rezultati nisu sigurni, maksimizirati dramatične trenutke i osigurati dovoljno vremena za komercijalne pauze.

Tijekom povijesti rukometna pravila su se mijenjala kako bi igra bila fluidnija i atraktivnija te kako bi napadači postizali što više pogodaka. Zadnje promjene su donesene 2016. godine kada je na snagu stupilo pet novih pravila: ozlijeđeni igrač mora napustiti igralište nakon što mu je ukazana liječnička pomoć te se može vratiti nakon što njegova ekipa završi tri napada, nakon što suci pokažu znak za pasivnu igru ekipa ima maksimalno šest dodavanja i udarac prema голу, u pravilima riječ „zadnja minuta utakmice“ mijenja se u „zadnjih 30 sekundi utakmice“. Uz žuti i crveni karton uvodi se plavi karton i zadnje peto pravilo koje je najviše utjecalo na rukometnu igru je uvođenje sedmog igrača umjesto vratara.

2. DOSADAŠNJA ISTRAŽIVANJA

Pregledom dosadašnjih istraživanja obuhvaćena su isključivo ona relevantna istraživanja koja se neposredno ili posredno odnose na problematiku suđenja i rukometnih pravila.

Souchon, N., Coulomb-Cabagno, G., Traclet, A., & Rasclé, O. (2004) su proučavali utjecaj spolova na transgresivno ponašanje rukometaša (ilegalno ponašanje u vezi s pravilima igre) i odluke sudaca o tim ponašanjima. U prvom istraživanju promatrali su 20 utakmica (10 ženskih i 10 muških), a u drugom istraživanju 30 sudaca odgovorilo je na skup pitanja nakon što su pogledali uređene videozapise koji prikazuju slične situacije u igri kod muškaraca i kod žena. Rezultati su pokazali da je više udaraca sa 7m dodijeljeno muškarcima, a udaraca sa 9m je više dodijeljeno ženama. Također su žene ozbiljnije kažnjene od muškaraca, a upravo su muškarci ti koji su više pokazivali prijestupno ponašanje. Rodni stereotipi mogu učinkovito utjecati na donošenje odluka.

Debanne, T. (2014) je proučavao 14 rukometnih utakmica i analizirao sredstva koja profesionalni treneri koriste kako bi utjecali na sučevo odlučivanje tijekom igre. Rezultati pokazuju da ukoliko trener tokom prvog poluvrijemena dobije žuti karton rjeđe komunicira sa sućem tokom drugog poluvrijemena jer se boji isključenja od dvije minute. Treneri najviše koriste svoje tehničke vještine za postizanje utjecaja na suce, jer u profesionalnom rukometnom okruženju svi treneri su igrali na visokoj razini dok suci nisu.

Souchon, N., Livingstone, A. G., Bardin, B., Rasclé, O., Cabagno, G., & Maio, G. R. (2016) su za cilj svog istraživanja pokušali utvrditi da li razina natjecanja ima utjecaj na donošenje sudačkih odluka tijekom utakmice. Promatralo se 90 utakmica u Francuskoj, 30 na lokalnoj, 30 na regionalnoj i 30 na najvišoj nacionalnoj razini u razdoblju od 2001.-2003.godine. Rezultati su otkrili da sudci na najvišoj razini natjecanja rjeđe interveniraju sportske sankcije, ali češće daju disciplinske sankcije, te općenito sudci manje interveniraju s igračima više razine nego sa igračima niže razine. To možemo objasniti time da je u višim razinama igre veći udio prekršaja dvosmislen te da veća agresivnost može otežati njihovo uočavanje. Suci su u „neuspjelim situacijama“ više težili kažnjavanju igrača više razine, jer igrače niže razine smatraju manje kompetentnim.

Souchon, N., Cabagno, G., Traclet, A., Dosseville, F., Livingstone, A., Jones, M., & Maio, G. R. (2010) su analizirali utjecaj spola na donošenje sućevih odluka ovisno o situaciji u napadu. Istraživanje je provedeno na 30 utakmica u Francuskom prvenstvu. Utakmice su odabrane tako da uključuju što više različitih sudaca. Svi suci su bili muškarci te niti jedan sudac nije sudio i muškarcima i ženama. Promatrani su isključivo organizirani napadi. Suci mogu primjenjivati sportsku ili disciplinsku sankciju, oboje ili se odlučuju da to bude bez sankcija. Situacije u napadu su podijelili na: situaciju neposredne intervencije, situaciju neuspješne prednosti i situaciju uspješne prednosti. Rezultati pokazuju da suci više vraćaju lopte ženskim igračicama u situacijama neuspjele prednosti nego muškarcima, a manje u situacijama

uspješne prednosti u odnosu na muškarce. Što se tiče sankcija, na muškarcima više primjenjuju disciplinske sankcije ali u vidu isključenja na dvije minute u odnosu na žene gdje više primjenjuju sportske sankcije.

Souchon, N., Geneviève, C., Rasclé, O., Tractlet, A., Dosseville, F., & Maio, G. R. (2009) su za cilj svog istraživanja htjeli utvrditi ima li spol igrača utjecaj na donošenje sudačkih odluka na najvišoj razini natjecanja u Francuskoj s obzirom na prijestupe tj.s obzirom na vrstu prekršaja koji su se događali tijekom utakmica. Istraživanje su proveli na 15 muških i 15 ženskih utakmica. Sudjelovalo je 27 muških sudačkih parova, 14 za žensko prvenstvo a 13 za muško. Prekršaji su podijeljeni na prekršaje guranja i prekršaje hvatanja za koje su mogli odlučiti da li će kazniti obrambenog igrača žutim kartonom, isključenjem ili crvenim kartonom, te hoće li dosuditi 7 ili 9m. Rukometaši su radili više prekršaja u smislu guranja dok su imali podjednak broj prekršaja u smislu hvatanja suparnika. Suci su preferirali nakon prekršaja guranja ne dodijeliti nikakvu sankciju, a nakon prekršaja hvatanja većinom su dodjeljivali slobodne udarce sa 9m što nam pokazuje da su suci više donosili blaže odluke. Što se tiče sudačkih odluka u odnosu na spol igrača, suci su češće kažnjavali agresivno ponašanje rukometašica nego rukometaša kod blažih prekršaja, ali kod jačih prekršaja nije bilo pristranosti što se spola tiče zbog toga što su takve situacije rjeđe tokom utakmice.

Meletakos, P., & Bayios, I. (2010) su istraživali sedam uzastopnih godina rukometnog natjecanja od 2002/2003-2008/2009 kako bi otkrili ima li kakvog pomaka po broju postignutih golova na utakmicama. Istraživanje je provedeno samo na finalnim utakmicama Nacionalne lige u sedam europskih zemalja (Danska, Francuska, Njemačka, Španjolska, Grčka, Poljska, Švedska). Zavisne varijable koje su se gledali su ukupni broj postignutih golova, gol razlika između protivnika (manja ili veća od dva gola prednosti) te ishod utakmice (pobjeda domaćina, gosta ili neriješeno). Za nezavisne varijable uzeli su natjecateljsku godinu i zemlju održavanja utakmica. Istraživanje je pokazalo da s obzirom na broj postignutih golova zemlje možemo podijeliti na tri skupine. Prvoj skupini pripadaju Danska i Njemačka gdje je prosjek golova 58 po utakmici, zatim imamo Švedsku, Španjolsku i Poljsku sa po 55-56 golova te u trećoj skupini imamo Grčku i Francusku gdje je prosjek golova po utakmici manji od 55. Prosjek golova po utakmici u 2002. godini je bio 52, dok u 2008. godini 57. Najviše „napetih“ utakmica sa gol razlikom manjom od dva pogotka se odigralo u Francuskoj i Španjolskoj gdje je postotak bio veći od 34% dok su ostale zemlje taj postotak držale ispod 31%. Učinak natjecateljske godine na rezultat utakmice se nije vidio ali se vidio veliki utjecaj domaćinstva na ishod gdje se postotak pobjede kretao ok 60%. Studija je pokazala rastući trend ukupnog broja postignutih golova tijekom natjecateljskih razdoblja. Važan faktor koji je pridonio tome su promjena pravila igre koja promiču aktivnu igru te unaprjeđenje tehnike i taktike te sve veća fizička pripremljenost sportaša.

Fransen, K., Vanbeselaere, N. i suradnici 2014. godine su proveli istraživanje putem internetske ankete na 4511 ispitanika (igrači N=3193 i treneri N=1258) u devet različitih momčadskih sportova u Belgiji. Podijelili su vodstvo u četiri kategorije: task leader, motivational leader, social lider i external leader. Voditelj zadatka je osoba koja je na terenu zadužena da pomaže timu u taktičkom odlučivanju i da prilagođava taktiku situaciji na terenu. Motivacijski vođa je osoba koja usmjerava sve emocije na terenu u pravom smjeru kako bi se

ponašali uvijek kao tim. Socijalni vođa promiče dobre odnose unutar tima i brine za atmosferu u svlačionici i van nje. Pomaže u rješavanju problema između suigrača. Vanjski vođa je poveznica između tima i medija, sponzora. Rezultati su pokazali da samo 1% ispitanika smatra da njihov kapetan zadovoljava sva četiri vodstva, te smatraju da je za optimalno funkcioniranje tima bolje imati više od jednog vođe koji se smatra najboljim u svim područjima. Također smatraju da je najbitnije imati vođu zadatka i motivacijskog vođu jer su im uloge na terenu važnije od uloga van terena.

Souchon, N., Cabagno, G., Traclet, A., Trouilloud, D., & Maio, G. (2009) zaključuju da razina natjecanja utječe na donošenje sudačkih odluka. Istraživanje je provedeno u Francuskoj na 30 utakmica (15 utakmica na najvišem ligaškom standardu i 15 utakmica na nacionalnom nivou). Promatrani su samo organizirani napadi, te su suci podijelili prekršaje na prekršaje guranja i hvatanja. Intervenirali su dodjeljivanjem udarca sa 7 ili 9m te žutim i crvenim kartonom ili isključenjem na dvije minute. Slobodna bacanja sa 9m su više dodjeljivali na regionalnim natjecanjima. Zanimljivo je da su jednako kažnjavali igrače sa dvije minute nakon prekršaja guranja, ali nakon prekršaja hvatanja isključenjem su više kažnjavali igrače na regionalnoj razini. Suci to opravdaju s činjenicom da su igrači na nacionalnoj razini spremniji i da lakše mogu nastaviti sa napadom nakon težih prekršaja te da ih radi tečnosti igre manje zaustavljaju i kažnjavaju.

Zoltan Marczinka, Andrea Gál(2019) istraživali su utjecaj pravila koji je stupio na snagu 2016.godine kada je došlo do odluke da trener može izvaditi golmana iz igre kako bi uveo dodatnog igrača u napadu. Istraživanje je provedeno na Svjetskom rukometnom prvenstvu u Francuskoj 2017.godine. Analizirali su 15 utakmica odigranih između 6 ekipa u skupini C. Cilj je bio odgovoriti na sljedeća pitanja: koliko često trener mijenja golmana i uvodi dodatnog igrača, radi li to trener više u trenutku kada gubi ili kada vodi, koliki je postotak uspjeha, postoji li korelacija između krajnjeg ostvarenja mjesta na prvenstvu i ovog taktičkog poteza te kako su momčadi iskoristile priliku praznog gola. Došli su do zaključka da su treneri primjenjivali ovo pravilo sve skupa 319 puta tokom ovih 15 utakmica i to najviše u trenucima kada su gubili. Također se pokazalo da su igrači postizali više zgoditaka kada je utakmica tekla normalno 6vs6, nego kada se igralo 6vs6 ali bez golmana. Od svih ekipa u grupi C hrvatska reprezentacija je bila najbolje plasirana(4.mjesto) gdje je 65 puta igrala u napadu sa dodatnim igračem sa 58,8% uspješnosti tih napada. Tijekom ovih 15 utakmica na prazan gol se postigao samo 21 pogodak.

3. CILJ RADA

Cilj ovog rada je bio anonimnom anketom istražiti stavove trenera o predloženim izmjenama pravila rukometne igre.

4. METODE RADA

4.1. Uzorak ispitanika

Uzorak ispitanika sačinjavaju 194 rukometna trenera. Sastojao se od 40 trenerica i 154 trenera različitog obrazovnog statusa. Rukometni obrazovni status utvrđen je licencom za trenere koju izdaje Hrvatski rukometni savez a na osnovu diploma o obrazovanju koju prilažu treneri. Trenera s licencom A bilo je 39, s licencom B 124 te sa licencom C 31 trener.

4.2. Uzorak varijabli

Anketa se sastojala od 24 pitanja od kojih su 23 pitanja ispitanicima pruženi odgovori dok je zadnje pitanje bilo rezervirano za iznošenje prijedloga i sugestija samih trenera. Anketa je podijeljena na dva djela. Prvi dio je rezerviran za pitanja kojima bi smanjili mogućnost sudačke pogreške dok se drugi dio ankete sastojao od pitanja kojima bi doprinijeli atraktivnosti rukometne igre. Na kraju rada priložena je anketa na hrvatskom i engleskom jeziku.

4.3. Metode obrade podataka

Metode obrade podataka su uključile prebrojavanje frekvencija za svako pitanje. Na osnovi istih frekvencija izračunati su postoci pojedinih stavova trenera za svako pitanje. Postoci su prikazani kao grafičke pite. Na kraju je napravljena sumarna analiza gdje smo izračunali koliki postotak trenera se zalaže za bilo kakvu promjenu pravila od postojećeg.

5. REZULTATI I DISKUSIJA

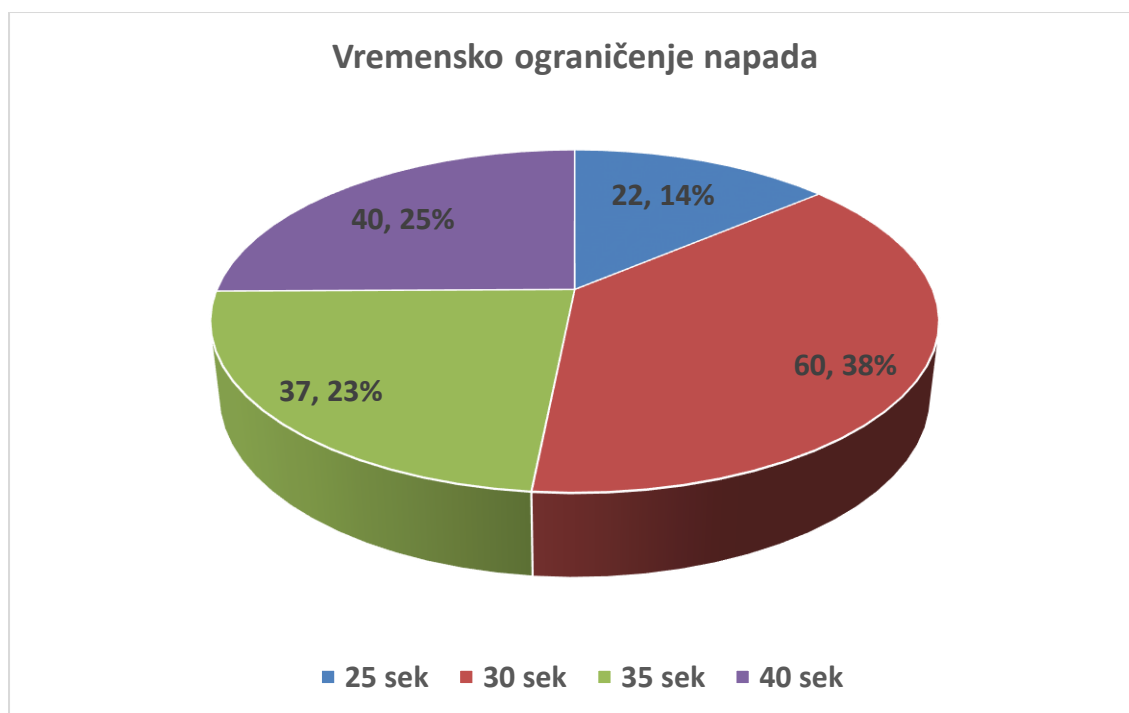
5.1. Pravila koja bi smanjila mogućnost sudačke pogreške

1. Dosuđivanje pasivnog napada

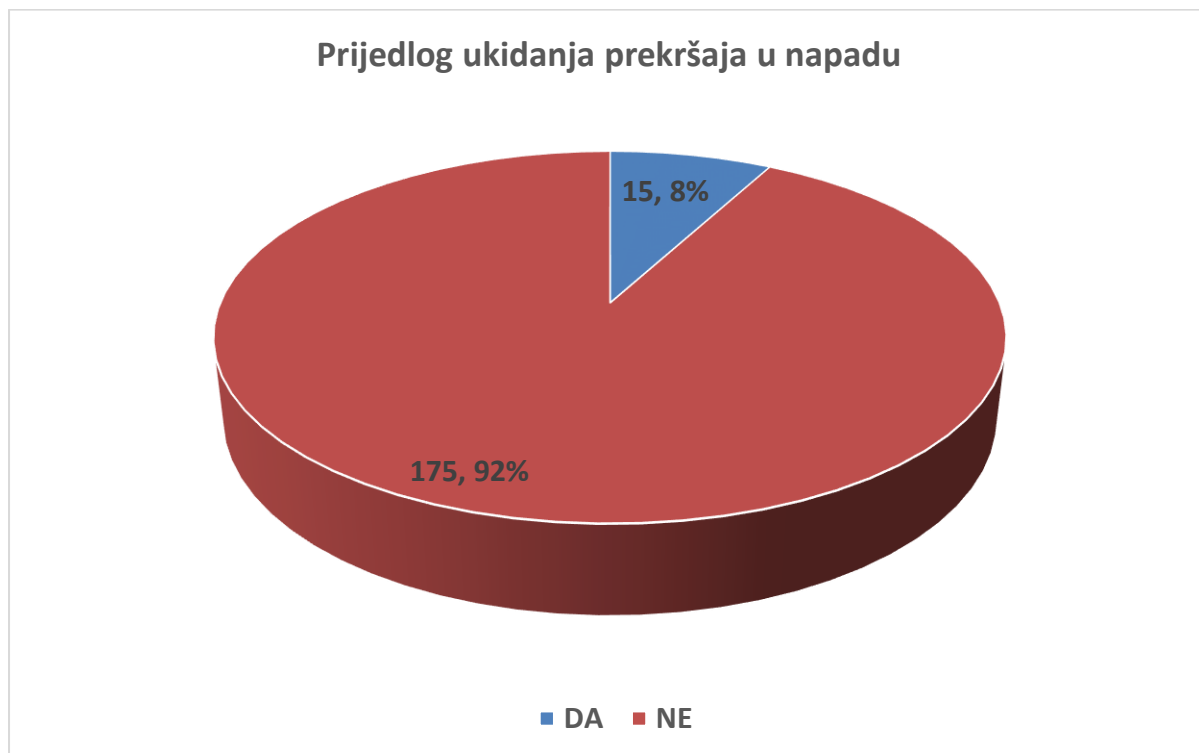
Vidljivo je kako najviše ispitanika smatra da bi se pasivnost napada trebala maksimalno objektivizirati uvođenjem vremenskog ograničenja. Ovakvo pravilo već postoji u košarci i vaterpolu te iskustva tih sportova govore o njegovom pozitivnom utjecaju na dinamiku igre i jasnoću dosuđivanja. Očito je kako većina trenera ima negativna iskustva sa pravilom pasivnosti i kako smatraju da bi ograničenje napada bilo najprimjerenije. Ovim pravilom bi postigli da ljudski(sudački) faktor ne utječe na tijek igre i sami rezultat.

2. Vremensko ograničenje napada

Rezultate ovog grafa možemo povezati sa rezultatima iz prvog grafa. S obzirom da se većina trenera zalaže za ukidanje pasivnog napada jer sudac ima veliku mogućnost manipulacije igrom, sve se više teži uvođenju vremenskog ograničenja napada. Iz priloženog grafa vidimo da se najviše trenera odlučilo da to bude napad od 30 sekundi. Napad bi se počeo mjeriti kada jedna od ekipa dođe u posjed lopte. Vrijeme će se zaustaviti nakon dosuđenog faula, sedam metara, ako lopta izađe van prostora igrališta, kod dodjele isključenja, žutog ili crvenog kartona. Čisto vrijeme napada od 30 sekundi treba biti u dvorani jasno pokazano na semaforu, vidljivo za igrače i publiku. Trenutno nije moguće utvrditi koji bi vremenski okvir najviše odgovarao dinamici igre i najvjerojatnije će se on mijenjati ovisno o iskustvima igrača, trenera i publike. Prekratko vrijeme može dovesti do previše pogrešaka i kaotične igre a predugo do prevelikog usporavanja igre i manipulacijama vremenom od strane napadačkih ekipa. U svakom slučaju, praktično testiranje je potrebno za egzaktan odgovor na ovaj izazov.

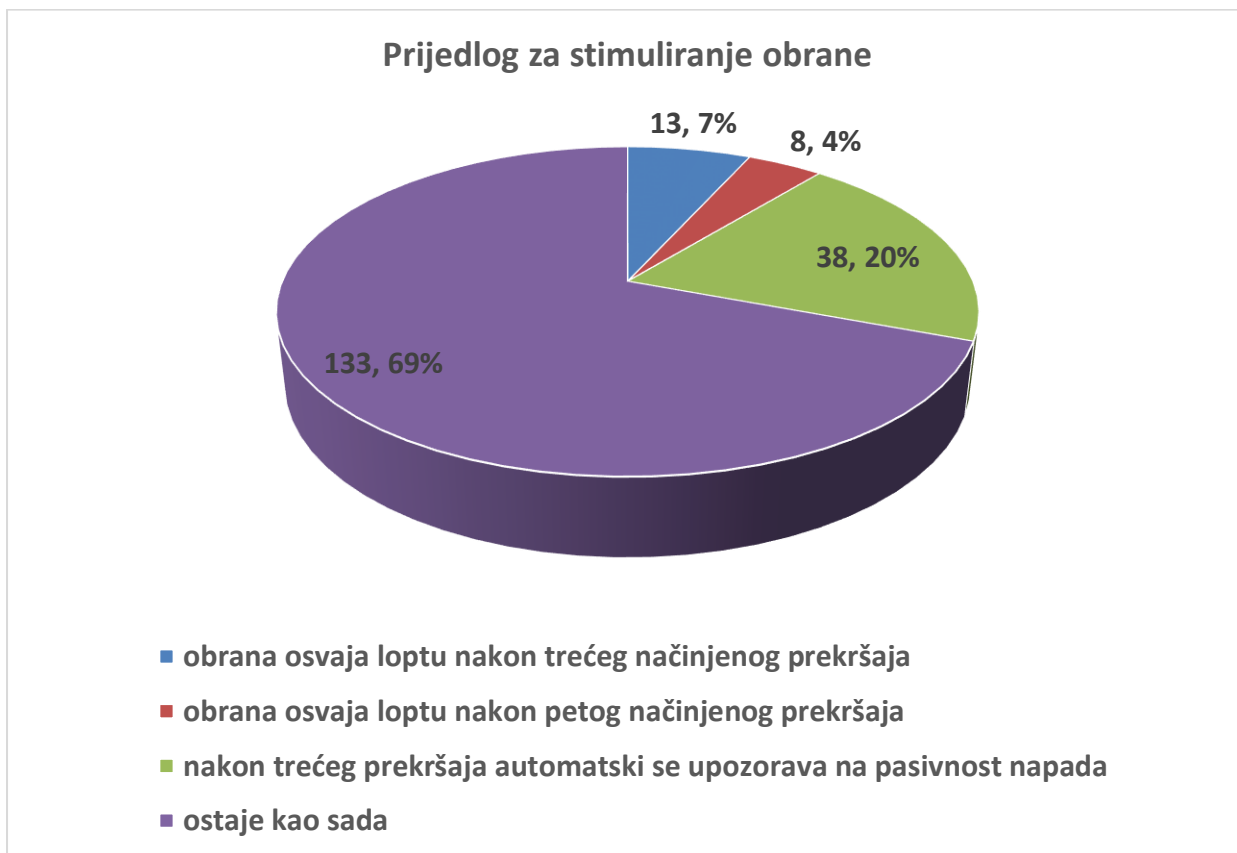
3. Prijedlog ukidanja prekršaja u napadu

Iz ovog grafa možemo vidjeti da skoro svi ispitanici treneri dijele isto mišljenje a to je da se ne ukine prekršaj u napadu (92%). S obzirom da se danas sve više teži tome da se sudačka subjektivnost smanji ovi rezultati su pomalo iznenađujući, jer puno puta smo viđali frustrirane trenere kada bi sudac dosudio prekršaj u napadu a zapravo se tu nije radilo o nikakvom prekršaju. Naš proslavljeni rukometaš i trener Vlado Štencel se zalaže da se „prekršaj u napadu svira samo u situacijama kada napadač sebi pomaže svojom rukom/rukama te odguruje ili drži obrambenog igrača da bi lakše prošao kraj njega.“ Smatra da bi ovakvim pravilom bilo puno lakše sucima, ali i ostalima od igrača do gledatelja prepoznati kada dolazi do prekršaja u napadu.

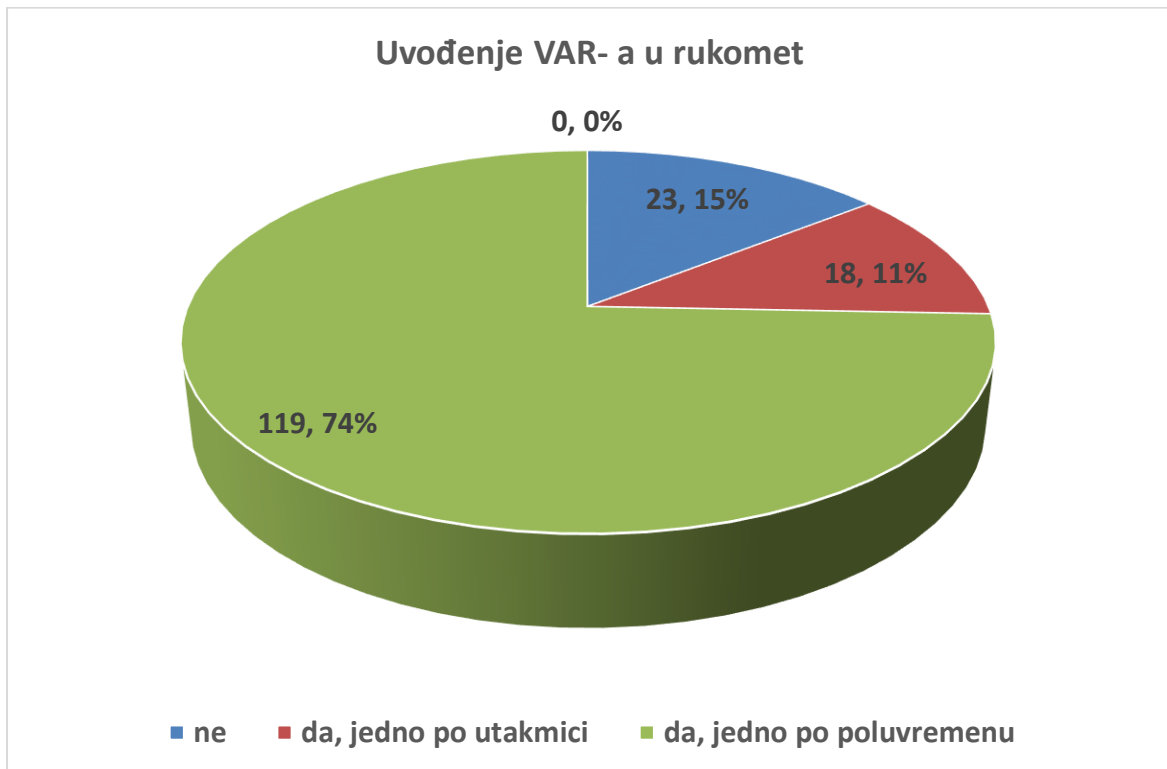
Sjetimo se samo utakmice sa Svjetskog prvenstva 2019. godine gdje je Hrvatska igrala protiv Njemačke za ulazak u polufinale. Minutu prije kraja Njemačka je vodila jedan razlike, a Hrvatska je imala napad za izjednačenje, no sudac je Igoru Karačiću sudio probijanje za koje su se kasnije javno ispričali da su pogriješili. Za isprike je bilo kasno jer ovom odlukom su poslali domaćine Nijemce u polufinale, a nas u borbu za peto mjesto.

4. Prijedlog za stimuliranje obrane

Iz ovog grafa možemo očitati da treneri ne žele da dođe do promjene što se tiče stimuliranja obrane. Treneri diljem svijeta ističu kako je organizirana odbrana ključni segment igre te da se baš na račun odbrane dobivaju utakmice. Ovaj prijedlog novog pravila bi nagradio odbranu za borbenost i čvrstinu te stvorio više mogućnosti za bolju i brzu realizaciju tranzicijskog napada i samim tim bi se povećala brzina igre. Osim na brzinu igre utjecalo bi se i na objektivnost sudaca gdje bi bilo točno definirano nakon koliko načinjenih prekršaja sudac upozorava na pasivnost napada.

5. Uvođenje VAR- a (trenutna video kontrola sudačkih odluka) u rukomet

Iz ovog grafa možemo uočiti da velika većina trenera podržava uvođenje VAR(Video AssistantReferee) sustava u rukometnu igru i to jedan po poluvremenu za svaku momčad, jer u suprotnom bi se remetila fluidnost i dinamika same igre.

To je sustav video podrške sucima koji bi smanjio mogućnost pogreške u dvojbenim a možda i ključnim situacijama. Ovaj sustav za rukomet su prvi pokrenuli danski suci Hansen i Gjeding i naišli na oduševljene rukometnih trenera diljem svijeta.

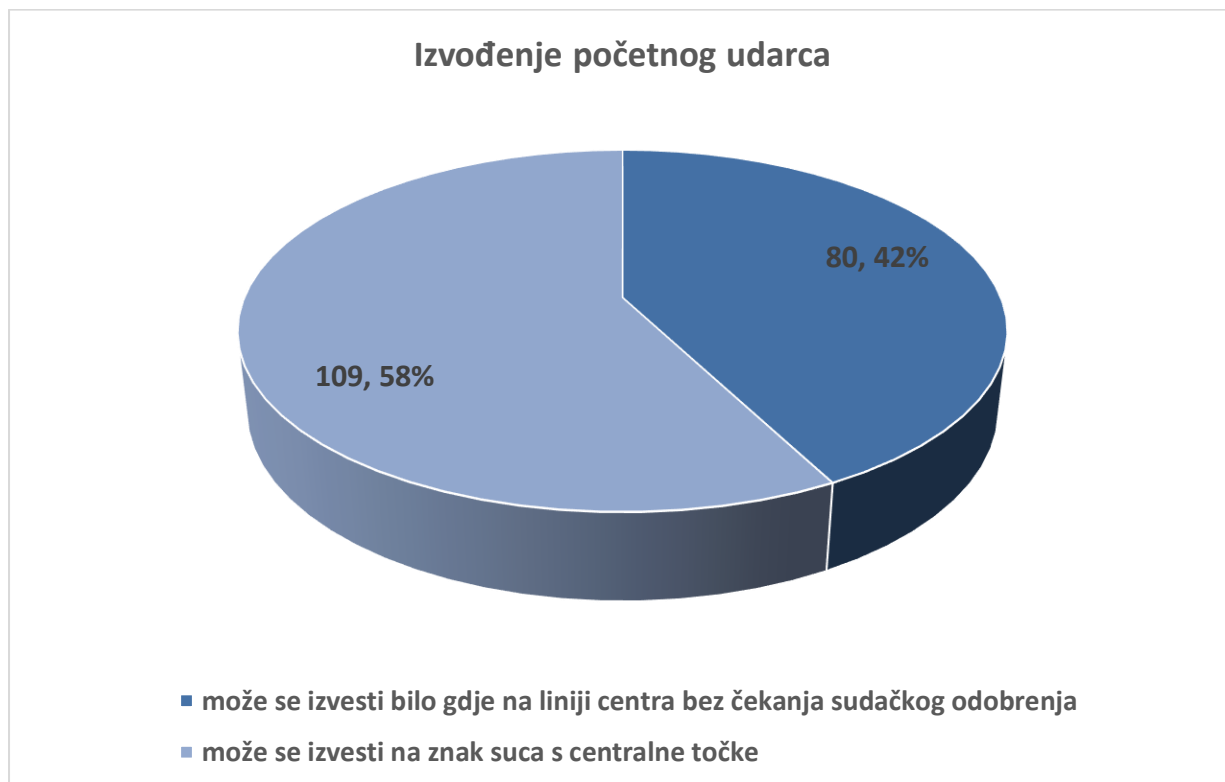
Danas se puno raspravlja o VAR tehnologiji u sportu općenito te nailazimo na različita mišljenja i stavove trenera. Uzet ćemo kao primjer najpopularniji sport na svijetu nogomet. Mnogi smatraju da je VAR u nogometu dobrodošao sucima da otklone sa sebe svu odgovornost, ali to nije zamišljeno na takav način, jer sudac onda praktički postaje nepotreban na terenu. U neke odluke je teško biti siguran, a pojedini suci se ponašaju kao da nisu sigurni u niti jednu svoju odluku, te za svaku situaciju traže VAR i tako ubijaju emocije i vrijeme utakmice. Moramo biti svjesni da je cilj VAR-a zaustaviti jasne i očite pogreške te skrenuti pozornost na važne situacije koje je sudac propustio.

6. Izvođenje prekršaja

Graf 6 prikazuje stavove anketiranih trenera o izvođenju lopte nakon prekršaja protivničkog igrača. Lako je moguće uočiti kako je $\frac{3}{4}$ ispitanika za promjenu ovog pravila a samo $\frac{1}{3}$ za ostavljanje pravila u ovom obliku kako se ono sada koristi. Pravilo o „izvođenju prekršaja“ definitivno spada u „sivu zonu“ rukometnih pravila zbog toga što strogo inzistiranje na izvođenju lopte na mjesto gdje je prekršaj napravljen u najvećem broju slučajeva dovodi do ponavljanja izvođenja i prekidanja tijekom igre. Ni sudac nije u mogućnosti (bez pregleda video snimke) znati točno gdje je prekršaj napravljen a kamoli igrač koji je fokusiran na zadatke u tranziciji napada koje pokušava izvesti što je moguće brže. S druge strane, ponavljanje izvođenja u pravilu usporava igru i značajno smanjuje mogućnost učinkovite i brze tranzicije napada koja je odlika modernog rukometa koji pak teži većem broju golova iz ove faze igre. Očito je da većina trenera osjeća potrebu za promjenom ovog pravila na način da se igra nastavi tamo gdje igrač dođe u posjed lopte jer je za pomicanje lopte sa pozicije načinjenog prekršaja uvijek odgovoran suparnički igrač. Suparničkom igraču ovo pomicanje i vraćanje na mjesto prekršaja daje mogućnost uspješnije tranzicije obrane i stoga vješiji igrači (i nevjšti suci) ovo pravilo znaju itekako zloupotrijebiti. Promjena na način izvođenja lopte na mjestu gdje se dođe u njen posjed bi ubrzala igru i smanjila mogućnost manipulacije (namjerne ili nenamjerne) od strane sudaca i protivnika.

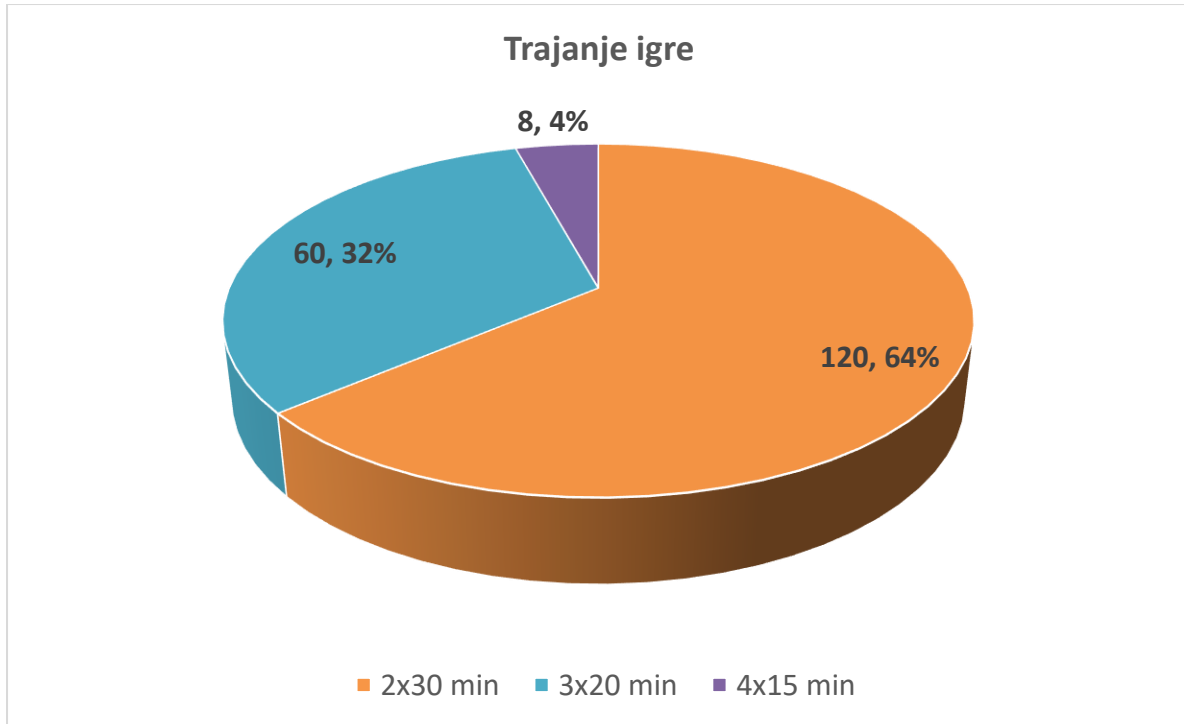
7. Izvođenje početnog udarca

Vidljivo je da se više od polovice ispitanika zalaže da početni udarac ostane kao i do sada sa centralne točke terena. Ovaj prijedlog za promjenu najmanje utječe na sudačku objektivnost ili brzinu i atraktivnost igre jer se radi o početnom bacanju i označuje sam početak utakmice. Ipak, uvođenje izvođenja početnog udarca bez čekanja sudačkog odobrenja ubrzalo bi igru i smanjilo mogućnost sudačke pogreške i manipulacije kao što je to slučaj sa trenutnim pravilom. Igrači su danas prebrzi i suci su rijetko u mogućnosti imati potpunu kontrolu pozicije svih igrača tijekom izvođenja početnog udarca. Zbog brzine igrača i brzog izvođenja početnog udarca koje je na granici pravilnosti, suci će zbog svoje nesigurnosti radije vratiti ponovno izvođenje početnog udarca nego pustiti igru. Na ovaj se način često oštete „brze“ ekipe i njihov način igre. Dakle, promjena postojećeg pravila olakšala bi sucima i omogućila brže i jednostavnije izvođenje početnog udarca i shodno tome bržu i atraktivniju igru. Ovo je prepoznalo i svojim stavom izrazilo 42% anketiranih trenera.

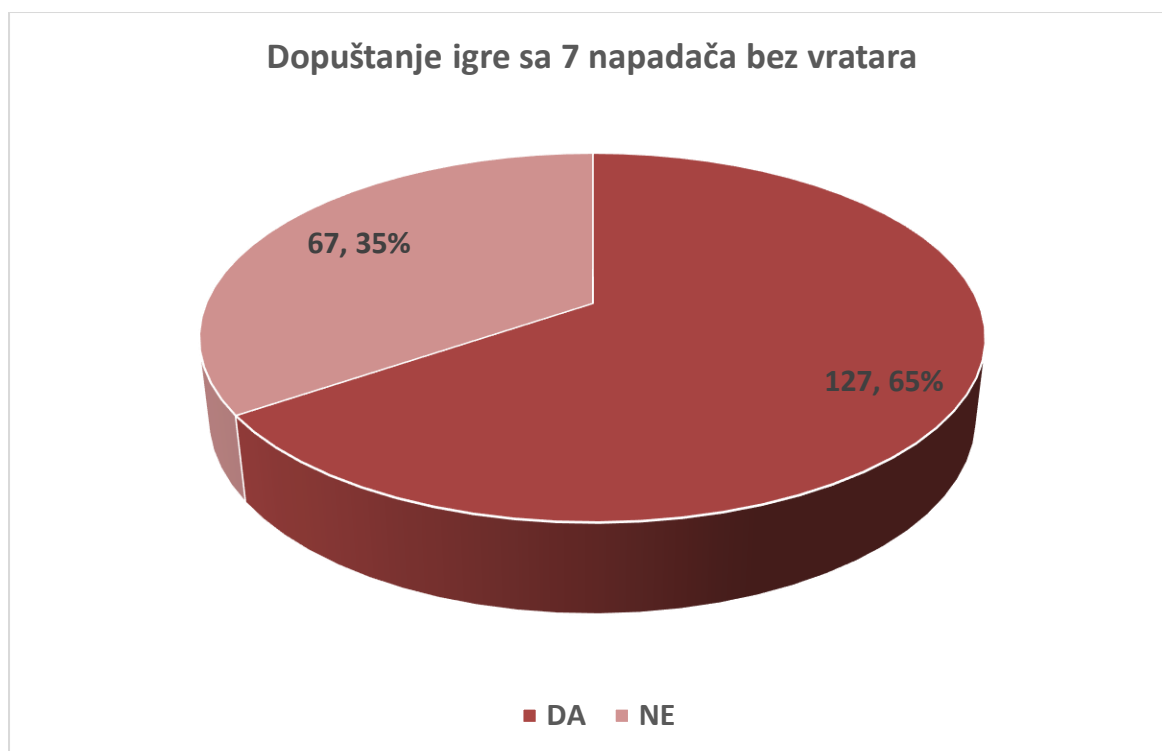
5.2. Pravila koja bi doprinijela atraktivnosti rukometa

8. Trajanje igre (format utakmice)

Vidljivo je iz ovog grafa da treneri ne žele da se promijeni vrijeme trajanja utakmice iako bi to doprinijelo atraktivnosti igre. Žele da i dalje ostanu dva poluvrijemena po 30 minuta umjesto 3x20 minuta gdje bi igra tekla brže a igrači bi imali više vremena za odmor. Ovakvi rezultati djelomično su očekivani i vezani uz paradigmu koja se neprestano pojavljuje u rukometnim trenerskim krugovima; „rukomet nije košarka“. Ipak, 36% trenera bi bilo spremno na promjenu formata igre. Pri tome, puno je više onih koji bi rukometnu utakmicu podijelili na trećine (32%) nego onih koji bi je podijelili na četvrtine (samo 4%).

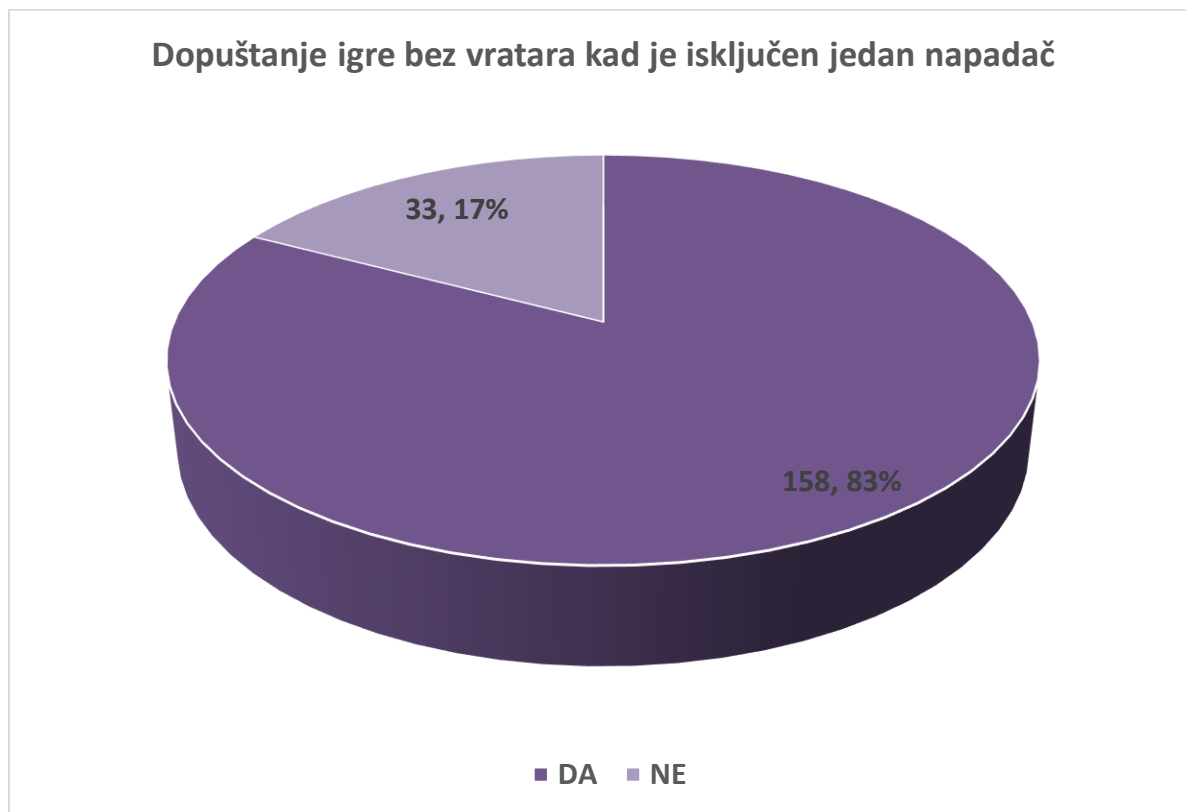
9. Dopuštanje igre sa 7 napadača bez vratara

Iz ovog grafa možemo vidjeti da više od polovice trenera se zalaže za dopuštanje igre sa 7 napadača bez vratara, a u grafu je to 65%. Kada je IHF 2016.godine uveo pet novih pravila rukometne igre ovo pravilo je bilo daleko najveća promjena, inovacija koja ukida ograničenje pozicije vratara i otvara novi spektar taktičkih opcija. Treneri su tako dobili priliku ući u novi svijet rukometne igre. I prije donošenja ovog pravila ponekad se igralo sa sedam igrača u napadu, ali je bitna razlika što je taj sedmi igrač morao biti golman ili barem igrač koji je nosio marker i „glumio“ golmana te imao mogućnost vratiti se u obranu i stati na gol kako bi spriječio udarac ili kontru, ali u suštini to nije davalo nikakvu veliku prednost u napadu. Razlog je jednostavan, obrane su ignorirale igrača s markerom jer je bilo jasno kako on neće krenuti u realizaciju jer onda nebi bio u mogućnosti vratiti se na gol.

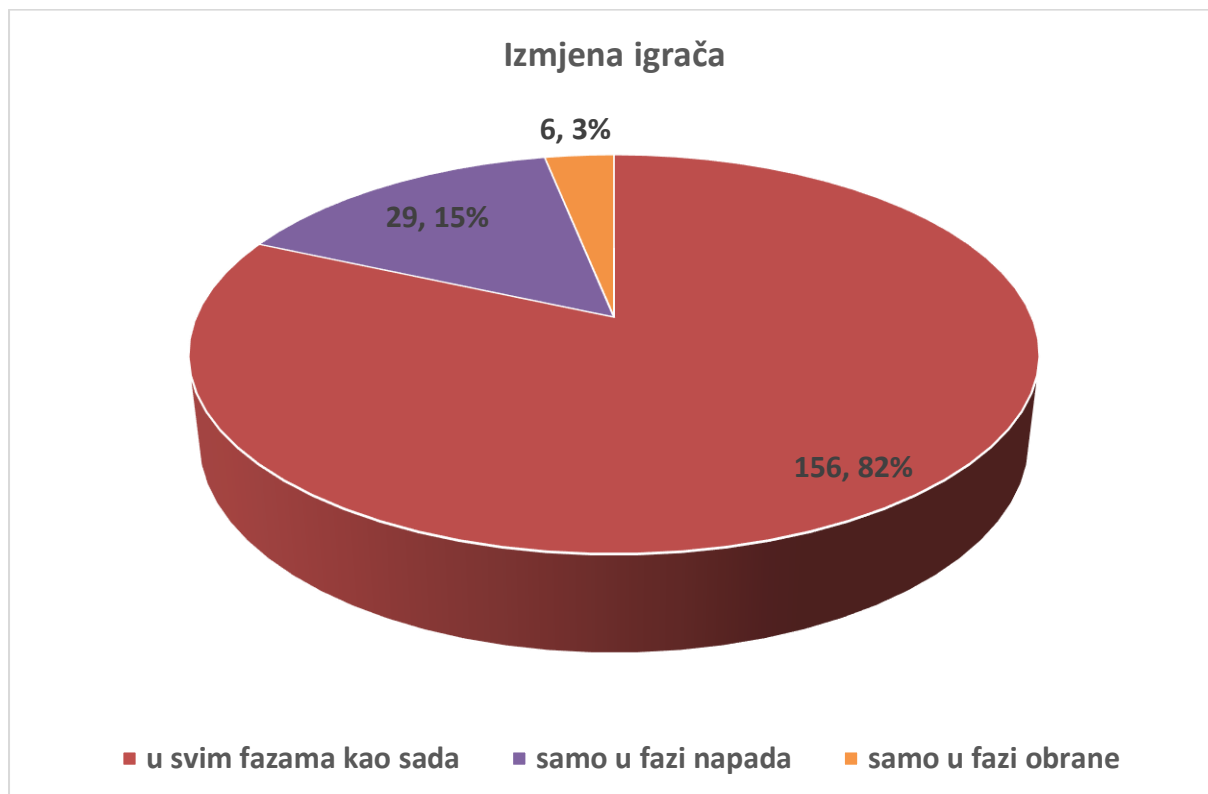
Ali uvođenjem ovog novog pravila dana je prednost napadu. Svaki igrač može krenuti u realizaciju i svaki igrač se može zamijeniti s vratarom. Napad je dobio niz mogućih nepredvidivih situacija, a treneri su dodatni fokus stavili na napadačku igru. Ali koliko god ovo pravilo pridonosi nekim novim dimenzijama rukometne igre također ima svoje negativne strane. Prisjetimo se samo Svjetskog rukometnog prvenstva 2019.godine i debakla favorizirane Hrvatske reprezentacije protiv Brazila kada smo na prazan gol primili čak 8 pogodaka. Tada je naš proslavljeni rukometaš Petar Metličić izjavio: „Po meni to je pravilo uništilo rukomet, a onaj tko ga je uveo nema pojma o rukometu. Ponekad ti ta taktika može i donijeti nešto dobro, ali previše je rizična, i lako ti se može obiti o glavu kao nama protiv Brazila. Ne samo da možeš primiti seriju golova, nego pokušavanjem razbijanja ritma protivnika, razbijaš i svoj napadački ritam.“

10. Dopuštanje igre bez vratara kad je isključen jedan napadač

Ovaj graf je relativno povezan sa prethodnim, ali ovdje se treneri zalažu da se dopusti igra bez vratara u slučaju kada je isključen jedan napadač. Momčad koja je ostala bez igrača uvodi šestog igrača u polje a izbacuje golmana i tako se dovodi u opasnost i preuzima rizik za primanje pogotka na prazan gol. Ovo pravilo također ima svoje prednosti i nedostatke. Pokušavajući doći u jednaku priliku za postizanje pogotka ne osjećajući nedostatak jednog igrača u napadu, velika je šansa da će lako primiti pogodak. Ovakve situacije traže gotovo nepogrešivu uigranost i donošenje odluka.

11. Izmjena igrača

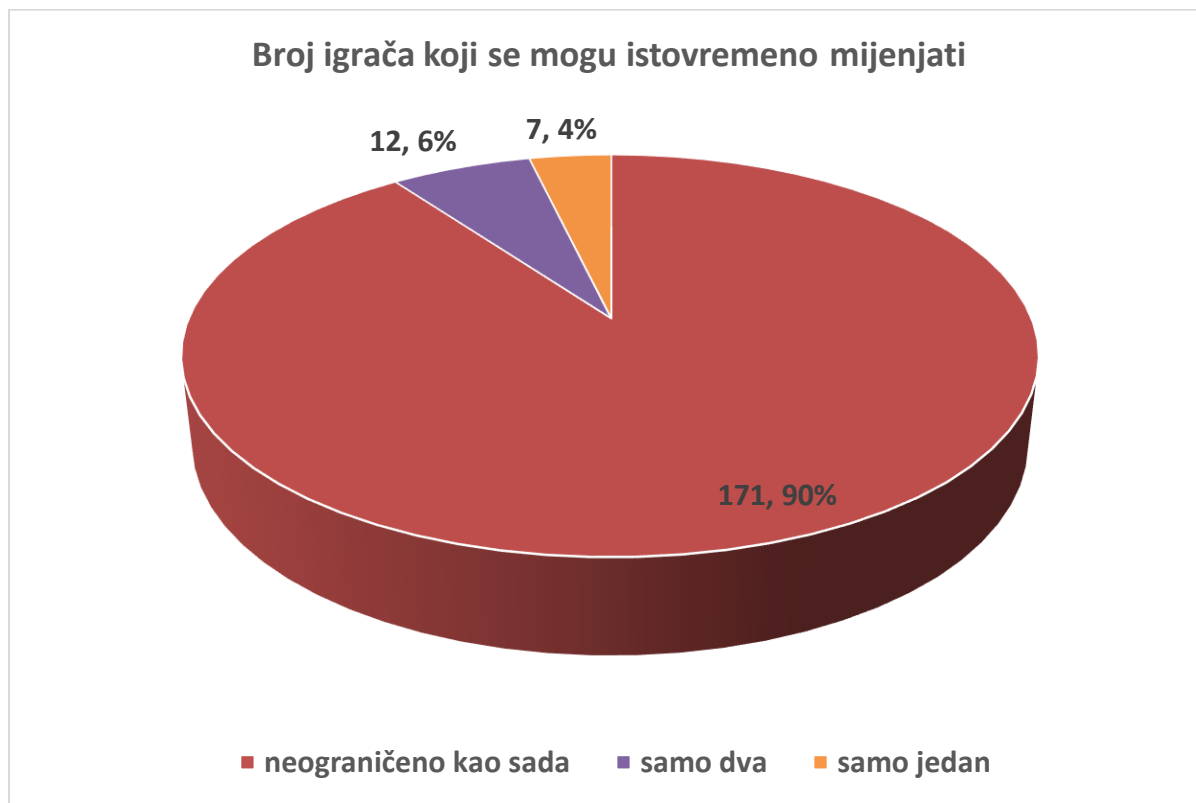

Iz ovog grafa možemo očitati da skoro svi treneri žele da ostane dosadašnje pravilo izmjene igrača u svim fazama igre. Zanimljiva je ova odluka trenera jer često slušamo kako treba stati na kraj sa „specijalcima“ za obranu i kako svi trebaju biti učinkoviti i u obrani i u napadu kako bi se dobilo na brzini polukontre te na ljepoti i kvaliteti rukometne igre.

Sjetimo se samo naših troje olimpijaca Špoljarića, Dominikovića i Gojuna koje smo nazivali „ministrima“ obrane jer u napadu nema igrača koji bi ih prošao. Ali isti ti igrači tokom organiziranja i planiranja našeg napada nisu imali nikakvu ulogu. Eventualno bi istrčali polukontru, bacili loptu slobodnom igraču i nakon toga odmah na klupu.

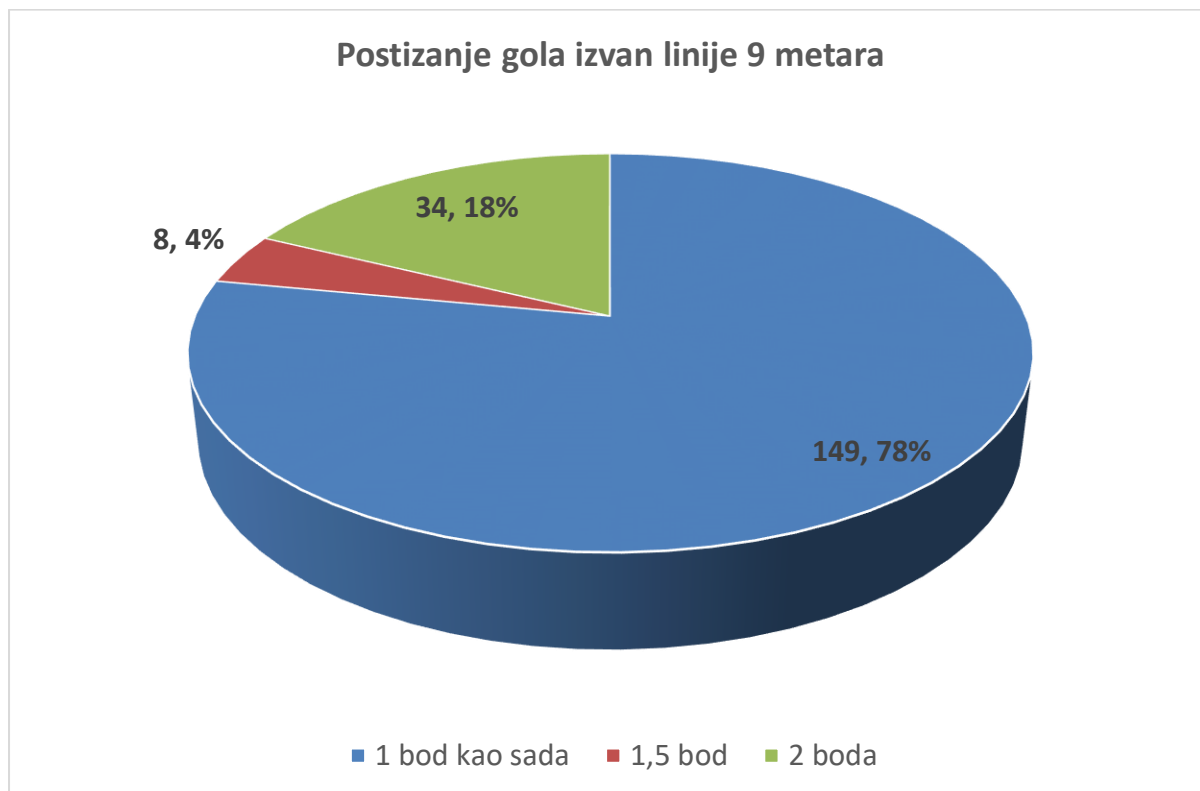
Ideja ovog prijedloga promjene pravila je ustvari povećanje igračke kompetentnosti i podržavanje rada na „kompletnijim“ polivalentnim igračima koji su u mogućnosti sudjelovati u svim fazama igre i na više igračkih pozicija obrane i napada. Ipak, većina trenera (82%) ne razmišlja na ovakav način i očito smatra ovu ideju „preradikalnom“. Vrlo vjerojatno, ovo je posljedica neprestane i neizbježne igre „na rezultat“ u kojoj „obrambeni specijalisti“ mogu imati značajnu ulogu već u kadetskom uzrastu.

12. Broj igrača koji se mogu istovremeno mijenjati

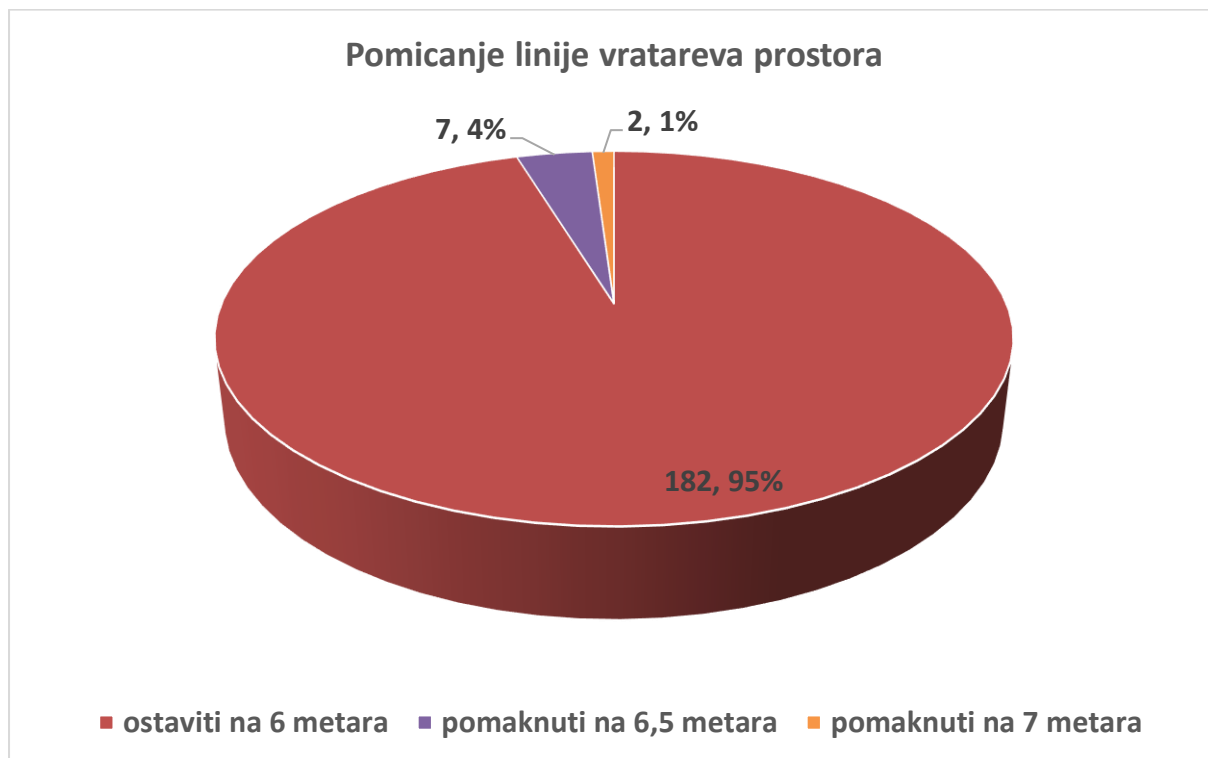
Vidljivo je kako najviše ispitanika, tj. skoro pa svi ispitanici žele da ostane pravilo gdje je neograničen broj igrača koji se mogu istovremeno mijenjati. Ovo pravilo svakako pridonosi brzini i atraktivnosti igre. Igrači se mogu mijenjati bez nekakvih ograničenja i bez straha da zamjenom igrača dolazi do usporavanja ili zaustavljanja igre kao što je to slučaj u košarci, odbojci i nogometu.

13. Postizanje gola izvan linije 9 metara

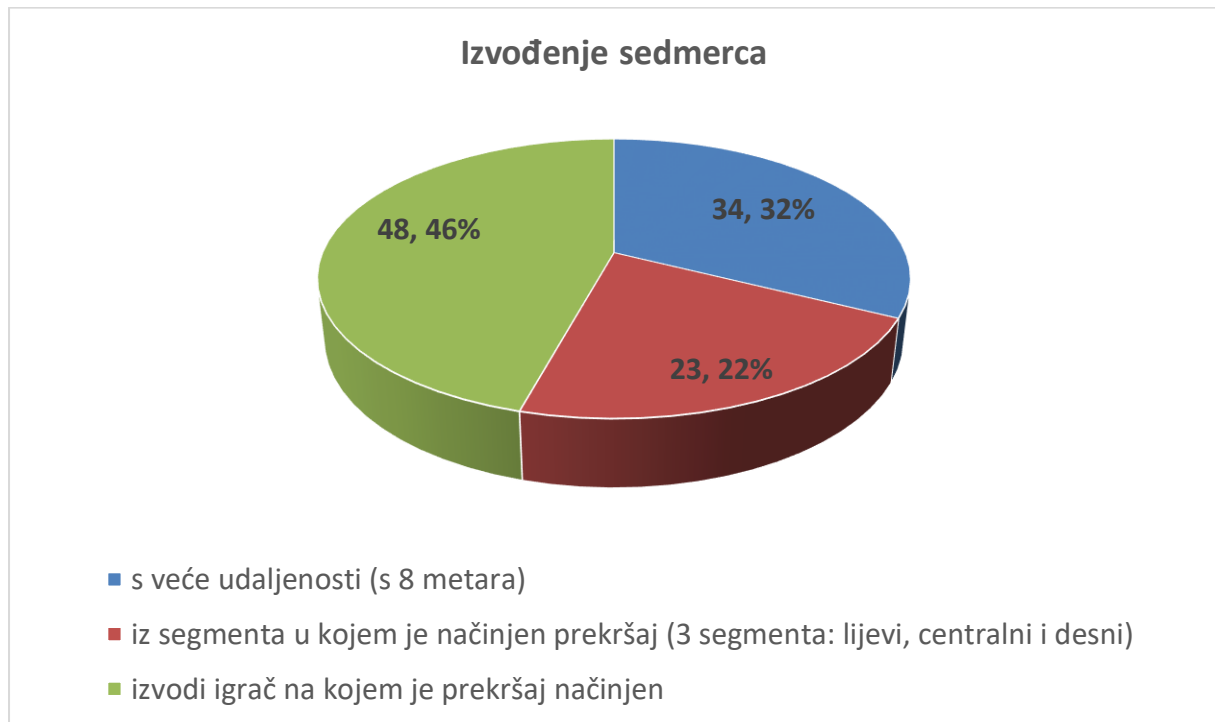
Iz ovog grafa možemo očitati da treneri ne žele da pogodak izvan linije 9 metara vrijedi 2 boda. S obzirom da rukomet želi što više prekopirati košarku u svojim pravilima ovo je možda jedno od najslabijih, ali za rukomet najradikalnije pravilo. Ovo pravilo bi pomoglo ekipi da dostigne zaostatak od dva gola u zadnjim sekundama utakmice gdje bi naprimjer krilo istrčalo kontru i zabilo pogodak izvan 9 metara. Ovakav stav posljedica je percepcije vanjskog igrača sa dobrim šutom kao ionako povlaštenim igračem pa bi mu davanje posebnog bodovanja još povećalo važnost u igri. Ipak, osnovna je ideja mogućnost stizanja veće razlike pogodaka u kraćem vremenskom intervalu (kao npr. u košarci). Često smo svjedoci „završene“ utakmice već nakon samo 30 minuta igre jer neka ekipa napravi veliku gol razliku na početku utakmice. Ovakve utakmice vrlo brzo postanu nezanimljive i dosadne. Dopunsko bodovanje šuta izvan deveterca doprinijelo bi zanimljivosti igre i dalo ekipama koje su rano izgubile stabilnost mogućnost ispravke ranih pogrešaka i motiv za borbu za pobjedu do samog kraja utakmice. Nažalost, premali broj trenera (22%) razmišlja na ovakav način.

14. Pomicanje linije vratareva prostora

U ovom grafu je vidljivo da skoro nitko od ispitanika ne želi da se pomiče linija vratarevog prostora sa 6m na 6,5 ili čak 7m. Ovo pravilo bi povećalo prostor vratarevog kretanja ali i udaljilo najbliži udarac protivnika od vratara. Otežavanje realizacije pucačima pomoglo bi obrani i vratarima i moguće razvilo veću kombinatoriku i korištenje većeg prostora u dubini napada. Čak 95% trenera se protivi ovakvoj mogućnosti. Ovo je očekivano jer povećavanje vratareva prostora ulazi u promjenu prostora igre, nešto na što većina trenera nije spremna.

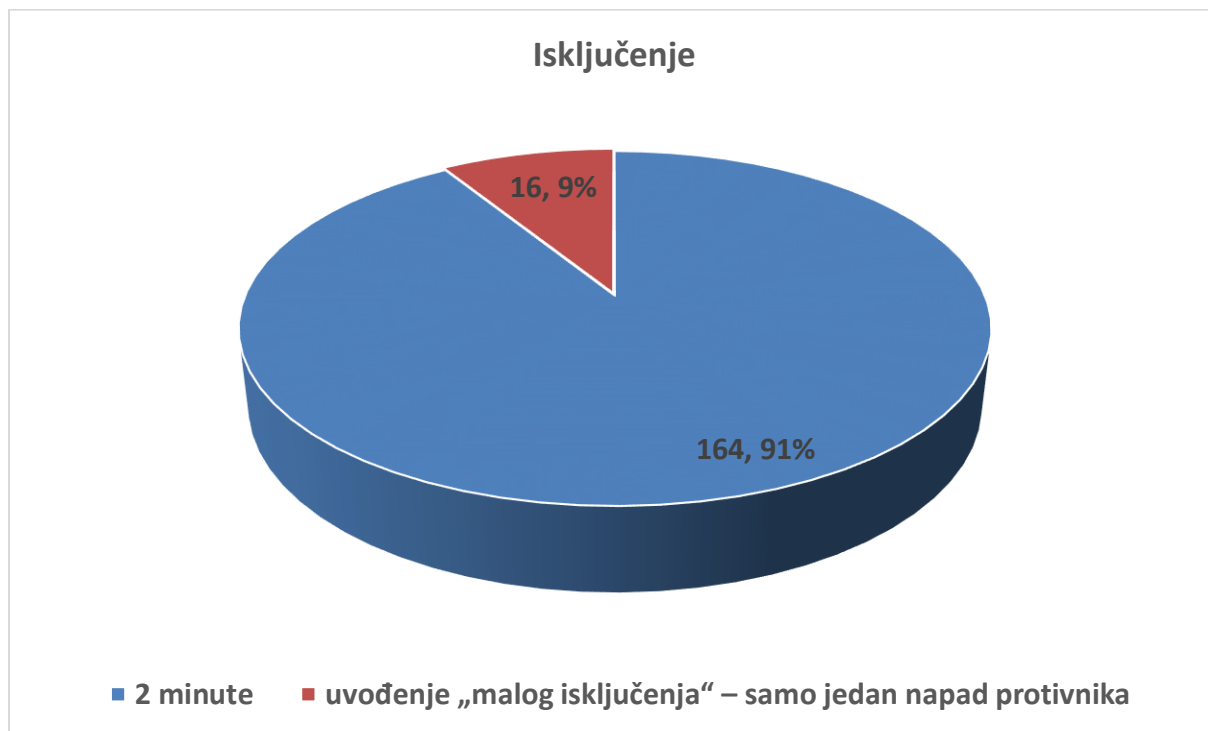
15. Izvođenje sedmerca

U ovom grafu možemo vidjeti da se treneri zalažu da izvođenje sedmerca izvodi igrač na kojem je prekršaj načinjen. Dosad smo vidjeli na utakmicama da svaka ekipa ima pretežno dva igrača koji su specijalizirali izvođenje sedmeraca različitim repertoarom šutova. Većinom bi to bili krilni igrači koji bi različitim „frkovima“, lobovima i „suhim listovima“ izluđivali protivničkog vratara.

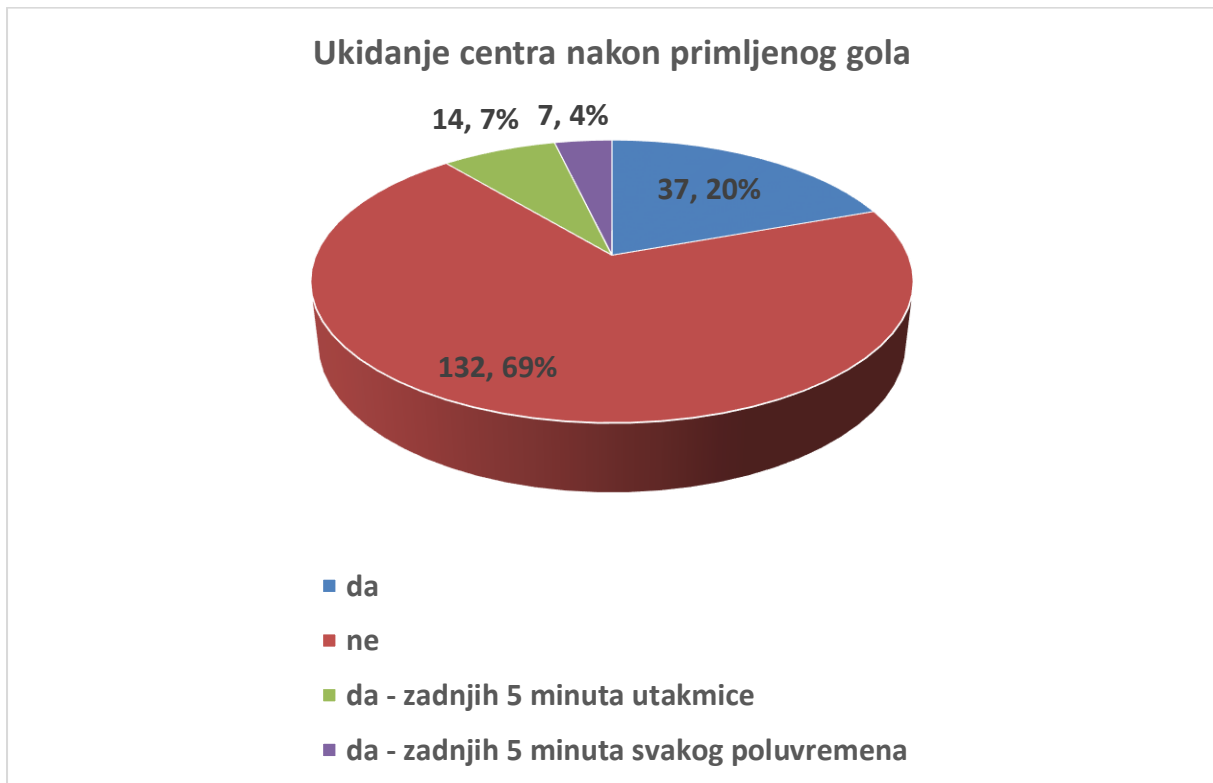
Ovim pravilom bi sedmerac trebao izvoditi isključivo igrač na kojem se sedmerac dosuđen. U slučaju ozljede, ali tu ozljedu mora potvrditi liječnik, ozlijeđeni igrač prepušta šutiranje suigraču. Ovim pravilom bi se povećala motivacija svih igrača da više igraju „1 na 1“ te bi također treninzi postajali sve zanimljiviji jer bi svaki igrač vježbao i usavršavao svoje šutove sa sedam metara (slično kao slobodna bacanja u košarci), a vratari bi povećali šansu obrane sedmerca.

16. Isključenje

Vidljivo je da više od 90% ispitanika želi da ostane isključenje kažnjenog igrača dvije minute. Danas treneri kada se nađu u situaciji s igračem manje izbacuju vratara i uvode novog igrača u napad kako bi nadomjestili nedostatak. Zatim pokušavaju što više produžiti vrijeme trajanja napada kako bi primili što manje pogodaka u fazi obrane gdje je vidljiv nedostatak isključenog igrača. Uvođenjem „malog isključenja“-samo jedan napad protivnika vjerojatno bi se povećao broj dosuđenih isključenja i igra bi postajala sve grublja jer kazna nebi bila toliko od presudne važnosti, ali isto tako uvođenjem ovog pravila bi se povećala cirkulacija kretanja igrača na terenu i uvelike bi doprinijelo dinamici igre.

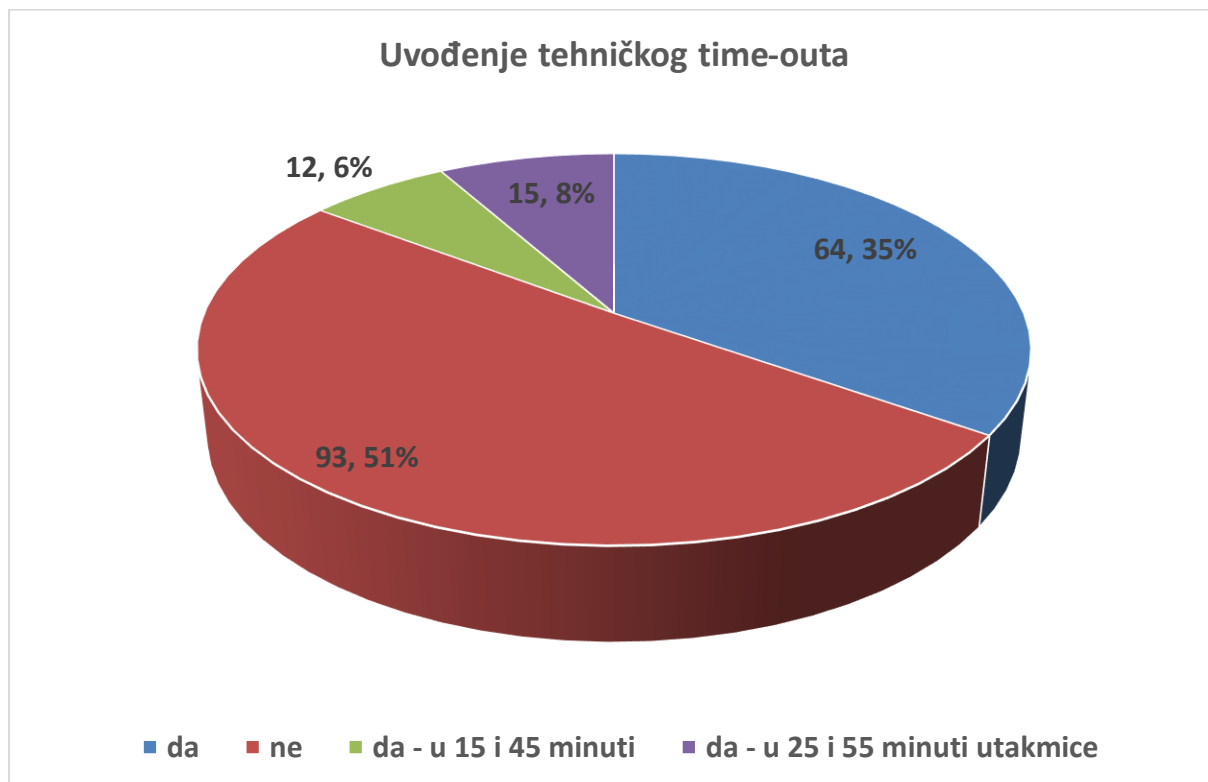
17. Ukidanje centra nakon primljenog gola

Iz ovog grafa možemo očitati da se većina trenera ne slaže s tim da treba ukinuti „centar“ što je pomalo iznenađujuće jer se već godinama priča o tome kako rukomet treba dodatno ubrzati, poraditi na atraktivnosti.

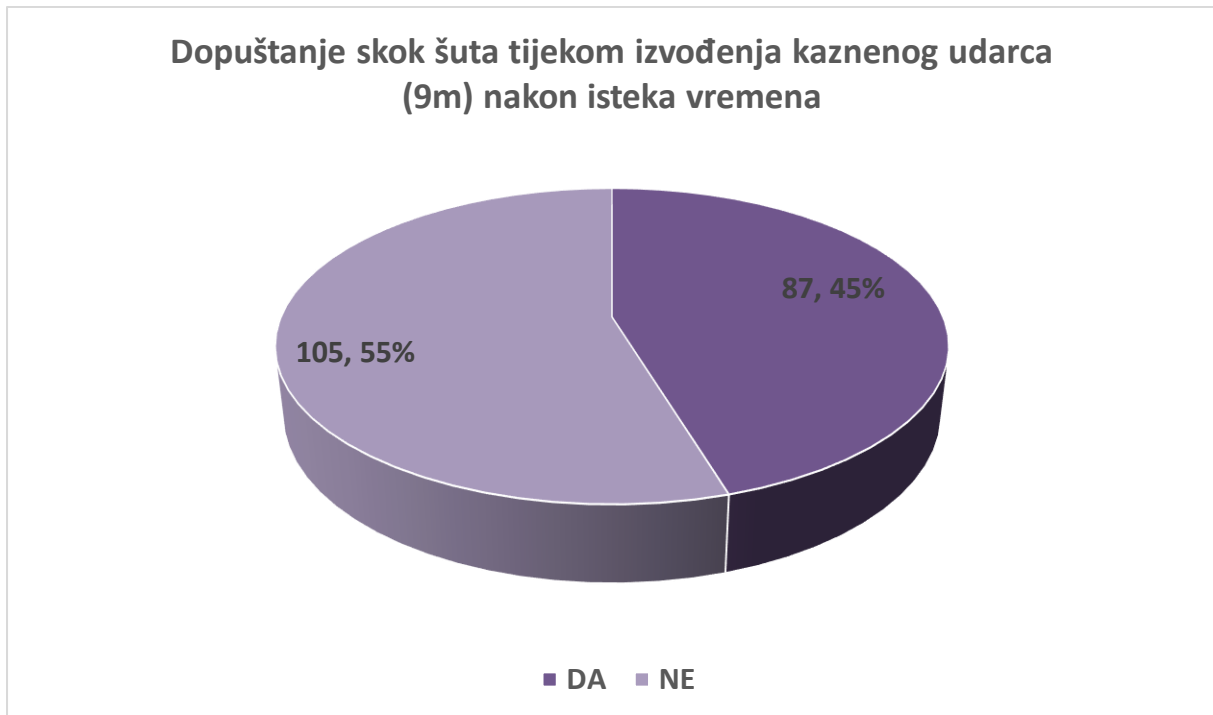
Sam sudac tokom utakmice zaustavlja igru nakon svakog napada gdje je postignut pogodak što znači da preko sto puta mora koristiti zviždaljku, provjeravati liniju gdje tko i kako stoji, vrlo često u punoj brzini. Lagano vraćanje iz faze napada u fazu obrane je prošlost. Očito je da samo 11% trenera razmišlja kako bi uvođenje ovakvog pravila zadnjih pet minuta svakog poluvremena ili samo zadnjih 5 minuta svake utakmice doprinijelo atraktivnosti igre i neizvjesnosti rezultata.

18. Uvođenje tehničkog time-outa

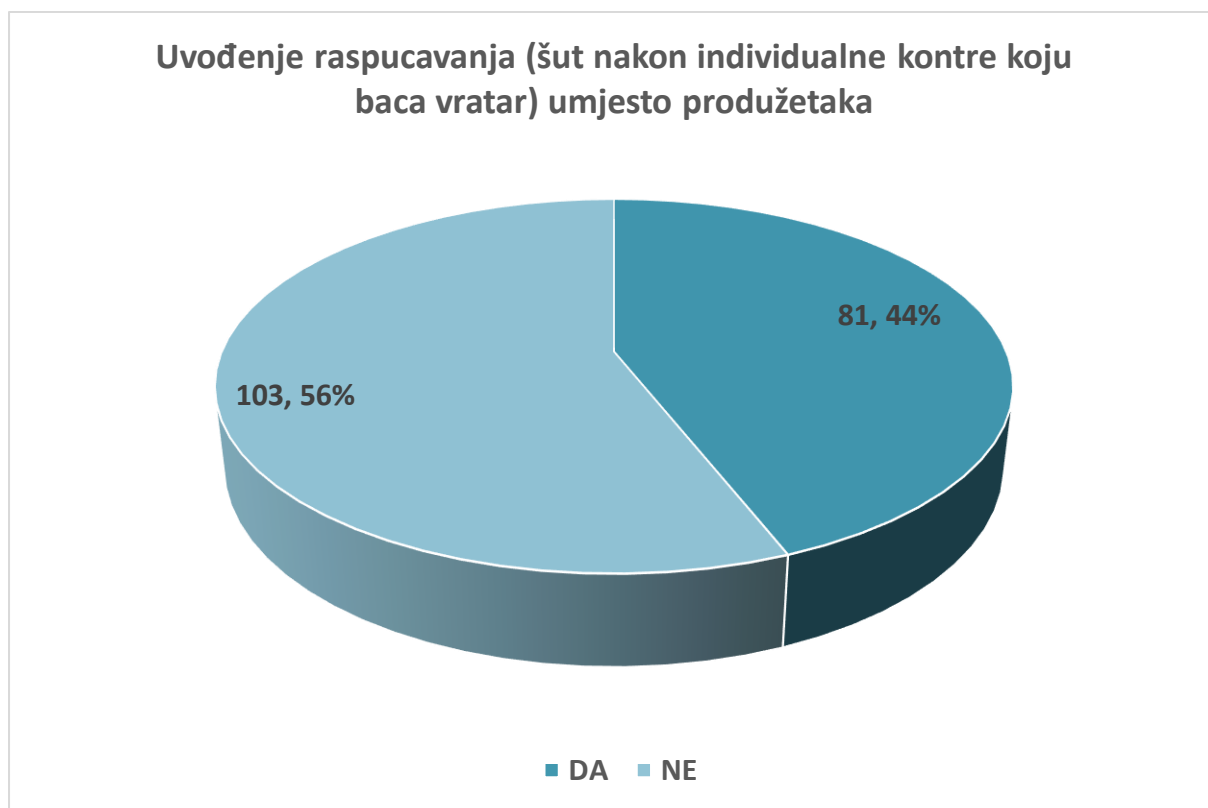
Iz ovog grafa možemo očitati da treneri ne žele da se uvede tehnički time-out kao što je to slučaj u odbojci. Po dosadašnjim pravilima treneri imaju pravo na jedan time-out tokom svakog poluvremenu. Uvođenjem ovog pravila bi otvorili mogućnost trenerima za davanje većeg broja uputa i savjeta svojim igračima tokom utakmice, a igrači bi imali više prilika za predah. Može se reći kako su treneri ravnopravno podijeljeni kad je u pitanju uvođenje tehničkog time-outa u rukometnu utakmicu.

19. Dopuštanje skok šuta tijekom izvođenja kaznenog udarca (9m) nakon isteka vremena

U ovom grafu možemo vidjeti da je bila tijesna odluka, ali treneri su prevagnuli na stranu da ne žele da se dopusti skok šut tijekom izvođenja kaznenog udarca(9m) nakon isteka vremena. Dosad su igrači šutirali iz koraka preko bloka i prava senzacija bi bila kada bi igrač postigao zgoditak, a uvođenjem ovog pravila bi se povećala šansa za pogodak.

20. Uvođenje raspucavanja (šut nakon individualne kontre koju baca vratar) umjesto produžetaka

Iz grafa je vidljivo da više od 50% trenera ne žele da se uvede raspucavanje umjesto produžetaka. Prema trenutnim pravilima ukoliko utakmica završi neriješenim rezultatom a trebamo dobiti protivnika igraju se produžetci dva puta po pet minuta. Današnje rukometne utakmice visoke razine su jako energetske iscrpljujuće i predstavljaju veliko opterećenje na mišićno koštani sustav. Nakon lavovske borbe tijekom 60 minuta ovo pravilo bi pomoglo igračima, a možda ih čak i zaštitilo od eventualnih povreda jer znamo da se najveći broj ozljeda događa u zadnjim trenucima utakmice kada je tijelo iscrpljeno.

Prijedlog ovog pravila uzet je od rukometa na pijesku gdje nakon neriješene utakmice slijedi raspucavanje. Izabere se 5 igrača iz svake ekipe i naizmjenično izvode udarce. Ako je i nakon toga rezultat neriješen nastavlja po jedan dok ne pogriješi. Šut se izvodi tako što igrač stojeći na liniji svog šesterca doda loptu svom golmanu i trčeći prema suparničkom голу hvata loptu i upućuje udarac.

21. Uvođenje kapetana ekipe

Vidljivo je da skoro 90% trenera žele da se uvede kapetan ekipe. Kapetan je oduvijek bio sinonim za vođu, pokretača, motivatora ekipe na terenu i van terena.

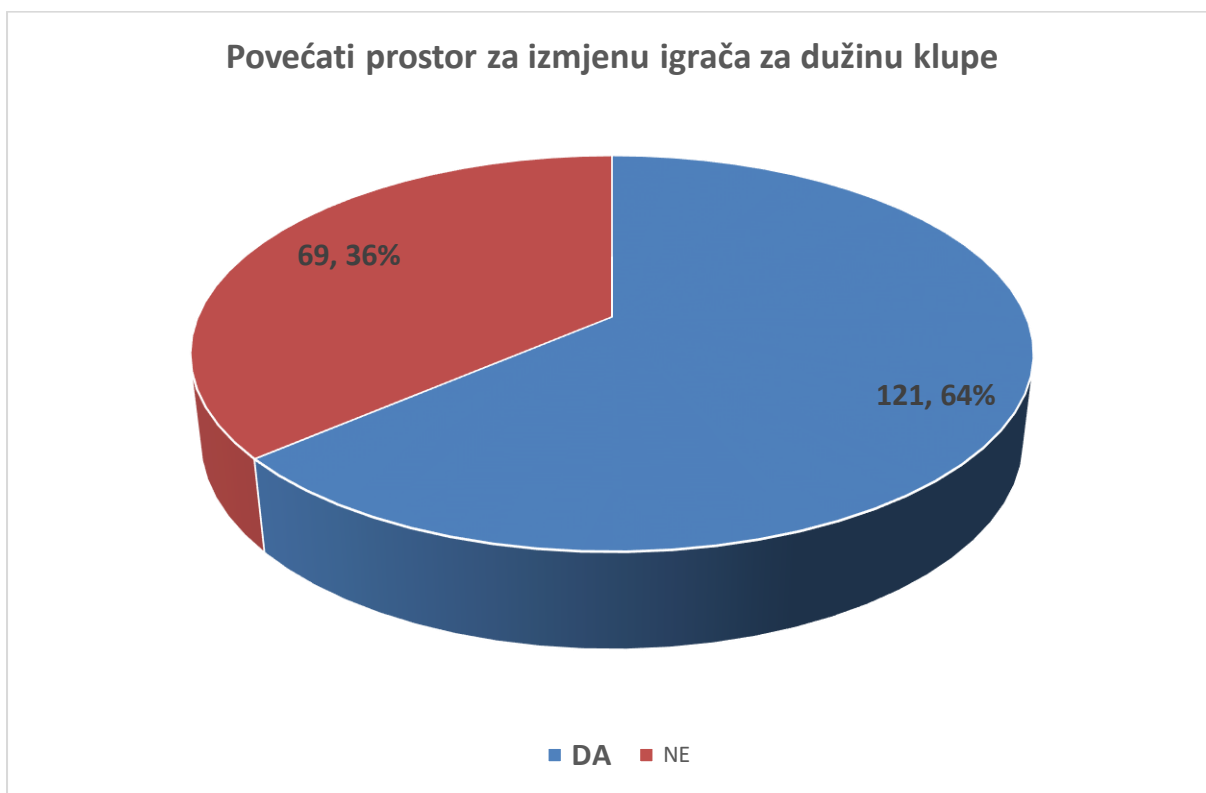
Fransen, K., Vanbeselaere, N. i suradnici 2014. godine su proveli istraživanje putem internetske ankete na 4511 ispitanika (igrači N=3193 i treneri N=1258) u devet različitih momčadskih sportova u Belgiji. Podijelili su vodstvo u četiri kategorije: task leader, motivational leader, social lider i external leader.

Voditelj zadatka je osoba koja je na terenu zadužena da pomaže timu u taktičkom odlučivanju i da prilagođava taktiku situaciji na terenu. Motivacijski vođa je osoba koja usmjerava sve emocije na terenu u pravom smjeru kako bi se ponašali uvijek kao tim. Socijalni vođa promiče dobre odnose unutar tima i brine za atmosferu u svlačionici i van nje. Pomaže u rješavanju problema između suigrača. Vanjski vođa je poveznica između tima i medija, sponzora.

Rezultati su pokazali da samo 1% ispitanika smatra da njihov kapetan zadovoljava sva četiri vodstva, te smatraju da je za optimalno funkcioniranje tima bolje imati više od jednog vođe koji se smatra najboljim u svim područjima. Također smatraju da je najbitnije imati vođu zadatka i motivacijskog vođu jer su im uloge na terenu važnije od uloga van terena.

Navedeno istraživanje potvrđuje ono što većina trenera (89%) i igrača smatraju normalnim za socijalno funkcioniranje jednog uspješnog tima. Također, važno je da osim grupnog legitimiteta taj vođa na terenu ima i pravni legitimitet koji bi se očitovao u komunikaciji sa sucima i delegatima što bi doprinijelo njegovom autoritetu i samoj ekipi.

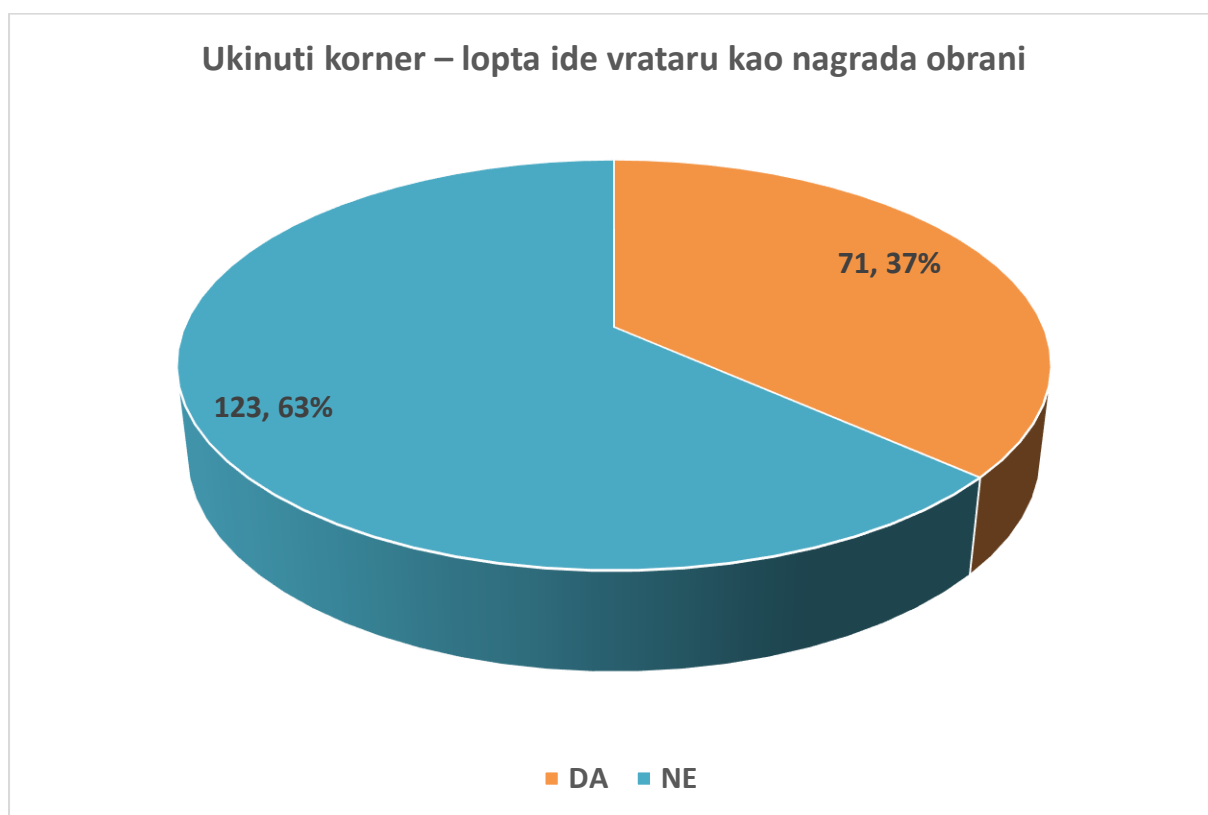
22. Povećati prostor za izmjenu igrača za dužinu klupe

Iz grafa možemo očitati da više od polovice trenera se zalaže da se poveća prostor za izmjenu igrača za dužinu klupe. Gledanjem rukometnih utakmica puno puta smo svjedočili da je došlo do pogreške prilikom izmjene igrača jer bi se izmjena obavila izvan označenog prostora i tako bi igrač zaradio isključenje na dvije minute.

Uvođenjem novog pravila bi se omogućilo igračima da u brzini igre rade manji broj pogrešaka prilikom izmjene, ali također bi se povećao broj „letećih“ izmjena što bi povećalo cirkulaciju igrača tokom utakmice.

23. Ukinuti korner – lopta ide vrataru kao nagrada obrani

Slično kao i kod nekih prethodnih stavova ispitanici su se podijelili tako da 63% smatra kako ne treba ukinuti korner a 37% smatra da treba ukinuti korner. Ideja ovog prijedloga temelji se na situacijama igre u kojima obrambena ekipa kvalitetnim (posebno beskontaktnim) aktivnostima, nakon dužeg vremena prisiljava napadačku ekipu na nerezonski šut koji završi u korneru. Napad tako dobiva mogućnost nove šanse za pogodak i nagrađuje se ekipa koja je u tom periodu igrala lošije i to samo zato što je u određenom trenutku imala više sreće sa odbijanjem lopte. Ukoliko bi se korner tretirao kao gol-aut, igra bi se ubrzala, obrana bi se više fokusirala na blok u završnici napada umjesto fizičkog ometanja, nagrađila bi se takva aktivnost i dobilo na brzini i atraktivnosti igre. Ipak, veći broj trenera smatra kako je to nepotrebno. U ovom se istraživanju nisu ispitivali razlozi pojedinih stavova ali je moguće spekulirati na način da većina trenera smatra kako je napad atraktivnija faza igre i kako je davanje „druge šanse“ napadu bolje za dinamiku rukometne igre. Mora se još reći kako bi ovo pravilo značajno manje štetilo obrani ukoliko bi se uvelo ograničenje napada jer bi svaka „krađa vremena“ od strane napadačke ekipa (a tih manevara u sadašnjem rukometu pod postojećim pravilima ima više nego dovoljno) bila štetna pa čak i pogubna za napadačku ekipu a nagrada za obrambenu.

6. ZAKLJUČAK

Na temelju dobivenih rezultata vidljivo je da treneri nisu za korjenite promjene što je pomalo iznenađujuće. Zapravo u ovom istraživanju se zalažu za uvođenje pet novih pravila a to su: ograničenje napada na 30 sekundi, uvođenje VAR tehnologije, povećanje prostora za izmjenu igrača, uvođenje kapetana momčadi te da sedmerac izvodi igrač na kojem je sami sedmerac i dosuđen. Ostale prijedloge nisu dočekali otvorenog uma.

Očito je da treneri ne žele izlaziti van svoje rutine i „komfor“ zone čak i pod cijenu propadanja rukometne igre u mnogim segmentima. Razlog tome može biti taj što treneri nemaju dovoljnu razinu obrazovanja, jer u ovom istraživanju najviše je trenera s B licencom(124). Također bi to mogli prepisati tome da treneri nemaju dovoljno „trenerskog staža“ u vođenju ekipa ili se jednostavno boje promjena i svega što te promjene donose.

U ovom istraživanju kada smo napravili sumarnu analizu koliko se trenera zalaže za bilo kakvu promjenu pravila od postojećeg dobili smo rezultat da je to samo 38,75% trenera.

Kako da onda očekujemo napredak rukometne igre na segmentima brzine, atraktivnosti, smanjenja sučeve subjektivnosti kad nemamo potporu jednih od glavnih aktera, trenera, jer upravo su treneri ti koji smatraju da je glavni razlog opadanja popularnosti rukometa preveliki subjektivni utjecaj sudaca.

Sjetimo se samo nekih izjava našeg izbornika Lino Červara gdje se žali sa suce i njihovo suđenje: „Njih se mora sankcionirati i maknuti. Oni nemaju kredibilitet za suditi utakmice. Nemaju moralnih vrijednosti.“

„Ovo je bila pljačka Hrvatske koju je vidio cijeli svijet! Ove suce treba strpati u zatvor. Ovonije prvi put. Nama su Danci oduzeli prvenstvo 2008., 2009. i 2010. godine i to treba javno reći. Ne može se dozvoliti da amateri sude ovakve utakmice i odlučuju o našim sudbinama“grmio“ je Lino Červar nakon utakmice.

Upravo da bi izbjegli ovakve nepravde u budućnosti i sveli pogreške na minimum moramo djelovati kao zajednica i biti otvorenog uma prema mogućim promjenama kako bi rukomet vratili u vrh svjetske popularnosti i gledanosti gdje mu je i mjesto. Zato se samo prisjetimo poznate latinske izreke: „Acta, non verba“. (Djela, ne riječi).

PRILOG 1

ANKETA O PRIJEDLOGU PROMJENE PRAVILA RUKOMETNE IGRE

Poštovani treneru! Molimo Vas da ispunite anketni upitnik koji ima za cilj utvrditi Vaše stavove o mogućim promjenama pravila rukometne igre. Anketa je anonimna, ali ako želite možete na kraju upisati ime i prezime. Zahvaljujemo Vam unaprijed na Vašem trudu s nadom da možemo zajedno pridonijeti unapređenju ove nama najdraže igre.

Dob		Spol	M	Ž	Licenca	EHF- PRO	A	B	C	Trenerski staž (god)	
-----	--	------	---	---	---------	-------------	---	---	---	-------------------------	--

PRAVILA KOJA BI SMANJILA MOGUĆNOST SUDAČKE POGREŠKE

1. Dosuđivanje pasivnog napada: a) procjena suca nakon znaka za upozorenje (kao nekada)

b) određeni broj dodavanja nakon znaka za upozorenje (kao sad)

c) vremensko ograničenje napada

2. Vremensko ograničenje napada (ako ste odabrali): a) 25 sek, b) 30 sek, c) 35 sek, d) 40 sek, e) _____ sek

3. Prijedlog ukidanja prekršaja u napadu: da ne

4. Prijedlog za stimuliranje obrane:

a) obrana osvaja loptu nakon trećeg načinjenog prekršaja

b) obrana osvaja loptu nakon petog načinjenog prekršaja

c) nakon trećeg prekršaja automatski se upozorava na pasivnost napada

d) ostaje kao sada

5. Uvođenje VAR- a (trenutna video kontrola sudačkih odluka) u rukomet:

- a) ne
- b) da, jedno po utakmici (svaka ekipa)
- c) da, jedno po poluvremenu (svaka ekipa)
- d) _____

6. Izvođenje prekršaja: a) vratiti na mjesto gdje je prekršaj napravljen (kao sada)

- b) izvesti na mjestu gdje je napadač došao u posjed lopte

7. Izvođenje početnog udarca:

- a) može se izvesti bilo gdje na liniji centra bez čekanja sudačkog odobrenja
- b) može se izvesti na znak suca s centralne točke (kao sada)

PRAVILA KOJA BI DOPRINIJELE ATRAKTIVNOSTI RUKOMETA

8. Trajanje igre (format utakmice): a) 2x30 min, b) 3x20 min, c) 4x15 min, d) _____

9. Dopuštanje igre sa 7 napadača bez vratara: da ne

10. Dopuštanje igre bez vratara kad je isključen jedan napadač: da ne

11. Izmjena igrača: a) u svim fazama kao sada, b) samo u fazi napada, c) samo u fazi obrane

12. Broj igrača koji se mogu istovremeno mijenjati: a) neograničeno kao sada, b) samo dva, c) samo jedan

13. Postizanje gola izvan linije 9 metara: a) 1 bod kao sada, b)1,5 bod, c)2 boda

14. Pomicanje linije vratareva prostora:

a) ostaviti na 6 metara,

b)pomaknuti na 6,5 metara,

c)pomaknuti na 7 metara

15. Izvođenje sedmerca:

a) s veće udaljenosti (s 8 metara)

b)iz segmenta u kojem je načinjen prekršaj (3 segmenta: lijevi, centralni i desni)

c)izvodi igrač na kojem je prekršaj načinjen

16. Isključenje: a) 2 minute (kao sada), b) uvođenje „malog isključenja“ – samo jedan napad protivnika

17. Ukidanje centra nakon primljenog gola: a) da

b)ne

c)da - zadnjih 5 minuta utakmice

d)da - zadnjih 5 minuta svakog poluvremena

18. Uvođenje tehničkog time-outa: a) da,b)ne,c)da - u 15 i 45 minuti,d) da - u 25 i 55 minuti utakmice

19. Dopuštanje skok šuta tijekom izvođenja kaznenog udarca (9m) nakon isteka vremena:da ne

20. Uvođenje raspucavanja (šut nakon individualne kontre koju baca vratar) umjesto produžetaka:da ne

21. Uvođenje kapetana ekipe: da ne

22. Povećati prostor za izmjenu igrača za dužinu klupe: da ne

23. Ukinuti korner – lopta ide vrataru kao nagrada obrani: da ne

24. Vaše ideje:

PRILOG 2

QUESTIONNAIRE OF HANDBALL RULE CHANGES

Dear Coach! Please fill out a questionnaire that aims to identify your attitudes about possible changes of the handball game rules. The questionnaire is anonymous, but if you want, you can end up with your name. We thank you in advance for your efforts with the hope that we can contribute together to the improvement of our favourite game.

Age		Gender	M	F	License	EHF- PRO	A	B	C	Coachinginternship (age)	
------------	--	---------------	---	---	----------------	-------------	---	---	---	-------------------------------------	--

THE RULES THAT COULD DECREASE REFEREES MISTAKE

1. Judgment of passive attack:

- a) referee estimation after the warning sign (as it used to be)
- b) a certain number of passes after the warning sign (as it is now)
- c) attack time limit (shot clock)

2. Attack time limit (if you chose): a) 25 sec, b) 30 sec, c) 35 sec, d) 40 sec, e) _____ sec

3. The proposal to cancel the attack foul: yes no

4. The proposal for defense stimulation:

- a) defense wins the ball after the 3rd foul has been committed
- b) defense wins the ball after the 5th foul has been committed
- c) referee warns on the passivity of the attack after 3rd foul has been committed
- d) as it is now

5. The introduction of VAR technology in handball (immediate video control of referee's decisions):

- a) no
- b) yes, each team one per match
- c) yes, each team one per halftime
- d) _____

6. Foul throw in:

- a) returning to the position where foul was done (as it is now)
- b) executing throw in from the position where the attacker came in the possession of the ball

7. Attack starting throw in:

- a) can be taken anywhere on the center line without waiting for referee approval
- b) can be performed on a referee whistle approval - from a central point (as it is now)

THE RULES THAT COULD INCREASE ATTRACTIVENESS OF HANDBALL

8. Match length (time format): a) 2x30 min, b) 3x20 min, c) 4x15 min, d) _____

9. Allowing 7 vs. 6 rule: yes no

10. Allowing play without a goalkeeper when one attacker is excluded: yes no

11. Player replacements: a) in all phases (as it is now), b) just during attack, c) just during defense

12. Number of players that can be replaced at the same time: a) no limit (as it is now), b) just 2, c) just 1

13. Scoring out of 9 m line: a) 1 point (as it is now), b) 1.5 point, c) 2 points

14. Moving goalkeeper's space:

- a) on 6 meters (as it is now),
- b) moving on 6.5 meters,
- c) moving on 7 meters

15. Performing penalty shots:

- a) from greater distance (from 8 meters)
- b) from the segment in which the foul was committed (3 segments: left, center and right)
- c) perform the player on which the foul was made

16. Exclusion: a) 2 minutes (as it is now), b) introducing a "small exclusion" - just one attack of the opponent

17. Eliminating the center throw in after receiving a goal:

- a) yes
- b) no
- c) yes - last 5 minutes of the match
- d) yes - last 5 minutes of every half time

18. Introducing technical time-out:

a) yes, b) no, c) yes - at 15th and 45th minute of the match, d) yes - at 25th and 55th minute of the match

19. Allowing jump shot during the last 9 meter throw in performance (after time lapsed): yes no

20. Introducing a "shootout" (individual fast break shoot) instead of extra time: yes no

21. Introducing team captain: yes no

22. Increase players replacement space (till the end of the bench): yes no

23. Abolishing corner rule – as reward for defense ball goes to the goalkeeper: yes no

24. Your ideas:

7. LITERATURA

1. Coakley, J. & Pike, E. (2014). *Sport in Society: Issues and Controversies*. London: McGraw-Hill Education.
2. Cronin, J., Sleivert, G. (2005). Challenges in understanding the influence of maximal power training on improving athlete performance. *Sports medicine*, 35 (3), 213-224.
3. . Debanne, T. (2014). *Techniques Used by Coaches to Influence Referees in Professional Team Handball*.
4. Fransen, K., Vanbeselaere, N., De Cuyper, B., Vande Broek, G., & Boen, F. (2014). *The myth of the team captain as principal leader: extending the athlete leadership classification within sport teams*.
5. Goroistaga, E.M., Granados, C., Ibanez, J., Izquierdo, M. (2005). Differences in physical fitness and throwing velocity among elite and amateur male handball players. *International journal of sports medicine*, 26(3), 225-232.
6. . International Handball Federation. (2016). Rules of the Game. Preuzeto s: <http://www.ihf.info/en-us/technicalcorner/referees/rulesandexperts%E2%80%99corner/rulesofthegame.aspx>(20.09.2018.)
7. Leonard, W.M. (1988). *A Sociological Perspective of Sport*. New York: Macmillan Publishing Company.
8. Lewis, J. (2013). How the Development of Media Has Influenced Football. Preuzeto s: https://prezi.com/lyp_7yvezmxr/how-the-media-has-influenced-football/(20.09.2018.)
9. Marczinka, Z., Gál, A. (2019). The Chain Reaction Between the Media and Sport. The Impact of Rule Changes in Handball
10. Meletakos, P., & Bayios, I. (2010). *General trends in European men's handball: a longitudinal study*.
11. Metikoš, D., Marković, G, Prot, F, Jukić, I. (2003). Latentna struktura testova agilnosti, *Kineziologija* 35(1), 14-29.
12. Mrvec, D., Pavić, I. (2019). Preuzeto s: <https://www.vecernji.hr/sport/cervar-zestoko-udario-po-sucima-suci-nemaju-morala-treba-ih-zatvoriti-1296060>
13. N. Souchon,1 G. Coulomb-Cabagno,1,2 A. Traclet,1 and O. Rasclé(2004) ; Referees' Decision Making in Handball and Transgressive Behaviors: Influence of Stereotypes About Gender of Players

14. Rogulj, N. Foretić, N. (2007.) Škola rukometa, Split: Znanstveno –sportsko društvo Grifon.
15. Sage, G. (2002). Global sport and global mass media. In A. Laker (Ed.), *The Sociology of Sport and Physical Education: An Introductory Reader* (pp. 211-231). London and New York: RoutledgeFalmer.
16. Souchon, N., Cabagno, G., Traclet, A., Dosseville, F., Livingstone, A., Jones, M., & Maio, G. R. (2010). *Referees' Decision-making and Player Gender: The Moderating Role of the Type of Situation*.
17. Souchon, N., Cabagno, G., Traclet, A., Trouilloud, D., & Maio, G. (2009). *Referees' use of heuristics: The moderating impact of standard of competition*.
18. Souchon, N., Geneviève, C., Rascle, O., Traclet, A., Dosseville, F., & Maio, G. R. (2009). *Referees' Decision Making about Transgressions: The Influence of Player Gender at the Highest National Level*.
19. Souchon, N., Livingstone, A. G., Bardin, B., Rascle, O., Cabagno, G., & Maio, G. R. (2016). *Influence of competition level on referees' decision-making in handball*.
20. Van den Tillaar, R. (2004). Effect of body size and gender in overarm throwing performance. *European journal of applied physiology* 4, 413-418.
21. Vrbas, S. (2018). Preuzeto s: <https://www.bug.hr/tehnologije/kako-ce-var-nadzirati-nogomet-i-pomagati-sucima-na-sp-u-u-rusiji-4671>
22. Zeko, M. (2019). Zakonski okviri djelovanja sportskih sudaca